

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza účetní závěrky ve vybrané společnosti
Analysis of the Financial Statements

Student: Jakub Buday

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Jakub Buday**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně

Specializace: 00 Účetnictví a daně

Téma: **Analýza účetní závěrky ve vybrané společnosti**
Analysis of the Financial Statements

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretický pohled na účetní závěrku a její finanční analýzu
3. Výpočet ukazatelů finanční analýzy ve vybrané společnosti
4. Vyhodnocení finanční situace vybrané společnosti
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HAKALOVÁ, Jana. *Účetní závěrka a auditing*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2010. 146 s. ISBN 978-80-7399-144-9.

HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.

STROUHAL, Jiří. *Účetní závěrka*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7357-482-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prehlásenie študenta

Čestne prehlasujem, že som celú prácu, vrátane všetkých príloh, vypracoval samostatne. Prílohu č. 1 a prílohu č. 2, ktorú som dostal k dispozícii, som samostatne doplnil.

V Ostrave dňa 05.05.2012

Jakub Buday

Jakub Buday

Obsah

1	Úvod	4
2	Teoretický pohľad na účtovnú závierku a jej finančnú analýzu	5
2.1	Účtovná uzávierka	5
2.2	Účtovná závierka	8
2.2.1	Účtovná závierka podľa slovenskej právnej úpravy	8
2.2.2	Porovnanie účtovnej závierky podľa (CAR) a (SAR)	22
2.2.3	Účtovná závierka podľa Medzinárodných štandardov finančného vykazovania (IAS/IFRS)	22
3	Finančná analýza	24
3.1	Analýza absolútnych ukazovateľov	26
3.2	Analýza pomerových ukazovateľov	28
4	Vyhodnotenie finančnej situácie vybranej spoločnosti	39
4.1	Charakteristika spoločnosti XYZ, s. r. o.	39
4.2	Vyhodnotenie výsledkov analýzy absolútnych ukazovateľov	40
4.3	Vyhodnotenie výsledkov analýzy pomerových ukazovateľov	46
5	Záver	54
	Zoznam použitej literatúry	56
	Zoznam skratiek	58
	Prehlásenie o využití výsledkov bakalárskej práce	
	Zoznam príloh	

1 Úvod

Účtovná závierka je verejným dokumentom, pozostávajúcim z niekoľkých účtovných výkazov, ktoré podávajú prehľadne usporiadané informácie o skutočnostiach, ktoré nastali počas účtovného obdobia. Až po zostavení účtovnej závierky môžeme účtovníctvo danej účtovnej jednotky považovať za úplné. Účtovná závierka poskytuje dôležité informácie pre rôznych užívateľov, od vlastníkov podniku až po náhodných čitateľov.

K posúdeniu dosiahnutých výsledkov v minulosti, súčasnosti a k predpovedaniu budúceho vývoja je využívaná finančná analýza účtovnej závierky. Finančná analýza je jednou z najdôležitejších a najvýznamnejších súčastí finančného riadenia podniku. Informačnú základňu pre výpočet ukazovateľov finančnej analýzy tvoria informácie z finančného účtovníctva a z výkazov účtovnej závierky.

Cieľom bakalárskej práce je teoretické priblíženie zostavenia účtovnej závierky podľa slovenskej právnej úpravy a jej porovnanie s účtovnou závierkou zostavenou podľa českých účtovných štandardov a následné spracovanie a vyhodnotenie finančnej analýzy prevedenej vo firme XYZ, s. r. o., ktorá sa zaoberá výrobou a montážou vzduchotechnických zariadení, za účtovné obdobia 2008 – 2010.

Bakalárska práca je rozdelená na tri časti. V prvej časti je venovaná pozornosť účtovnej uzávierke, ktorá predchádza účtovnej závierke, účtovnej závierke zostavenej podľa slovenskej právnej úpravy a jej jednotlivým výkazom. Taktiež je v prvej časti stručne popísaná účtovná závierka podľa českej právnej úpravy a účtovná závierka zostavená podľa IAS/IFRS. V druhej časti sú charakterizované jednotlivé ukazovatele finančnej analýzy z dôrazom na pomerové a absolútne ukazovatele. Tretia časť je venovaná zhodnoteniu finančnej situácie spoločnosti na základe výsledkov finančnej analýzy.

2 Teoretický pohľad na účtovnú závierku a jej finančnú analýzu

2.1 Účtovná uzávierka

Aby účtovná jednotka mohla zostaviť účtovnú závierku, musí na konci účtovného obdobia vykonať súhrn prác, ktoré sa označujú pojmom **účtovná uzávierka**. „Účtovná uzávierka je činnosť spojená s uzavieraním účtovných kníh za pevne stanovené účtovné obdobie, ktorej výsledkom je zostavená účtovná závierka.“¹

Účtovnú uzávierku tvoria:

1. **uzávierkové práce**, ktoré tvoria dve samostatné časti – účtovnú analýzu a daňovú analýzu.

Účtovná analýza pozostáva z týchto bodov:

- inventarizácia,
- preskúmanie zhody syntetických účtov a analytickej evidencie,
- kontrola princípu bilančnej kontinuity – súvaha na začiatku účtovného obdobia sa musí rovnať súvahe na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia,
- kontrola účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní, ktorý nesmie mať na konci účtovného obdobia zostatok,
- časové rozlíšenie nákladov a výnosov,
- prepočet majetku a záväzkov v cudzej mene na slovenskú menu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka podľa platného kurzového lístka Európskej centrálnej banky,
- zistenie podkladov na zaúčtovanie účtovných prípadov na účtoch, ktoré nesmú mať ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, konečný zostatok (napr. kalkulačný účet 111 Obstaranie materiálu musíme preúčtovať na účet 119 Materiál na ceste)
- výpočet odloženej dane z príjmov,

---

¹ ŠLOSÁROVÁ, Anna, a kolektív 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: Edícia ekonómia, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6, str. 21

- zistenie nevyfakturovaných splnených dodávok majetku a poskytnutých služieb,
- zistenie pohľadávok s neurčitou výškou,
- zistenie dôvodov na účtovanie rezerv a stanovenie ich výšky – tvoria sa v súlade so zásadou opatrnosti na predpokladané riziká a straty, ich výška sa určí odhadom,
- zistenie dôvodov na zaúčtovanie opravných položiek a stanovenie ich výšky – tvoria sa ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu, zníženie sa určí odhadom,
- upresnenie výšky záväzkov – ak sa zistí, že ich suma je v skutočnosti vyššia zvýši sa ich ocenenie,
- stanovenie a zaúčtovanie reálnej hodnoty majetku a záväzkov – za reálnu hodnotu sa považuje trhovú cenu, kvalifikovaný odhad alebo posudok znalca,
- analýza zmien účtovných zásad a účtovných metód, zmien v účtovných odhadoch a chýb – účtovná jednotka musí používať rovnaké účtovné zásady a rovnaké účtovné metódy počas celého účtovného obdobia. O prípadnej zmene účtovných metód a účtovných zásad musí informovať v poznámkach,
- zabezpečenie úplnosti účtovníctva doúčtovaním ostatných účtovných prípadov bežného účtovného obdobia – v poznámkach sa uvedú skutočnosti, ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom jej zostavenia, a ktoré nespĺňajú podmienky na ich zaúčtovanie a vykázanie v súvahe a vo výkaze ziskov a strát,
- upresnenie štruktúry výsledku hospodárenia,
- výpočet výsledku hospodárenia, výpočet a zaúčtovanie splatnej dane z príjmov,
- kontrola správnosti účtovných zápisov.

Daňovou analýzou účtovná jednotka vyčíslí základ dane z príjmov, vypočíta samotnú daň a zostaví daňové priznanie pozri Tabuľka 2.1.

2. uzatvorenie účtovných kníh, účtovná jednotka po zaúčtovaní všetkých účtovných prípadov prostredníctvom účtovných zápisov uzatvorí účtovné knihy

prostredníctvom uzávierkových účtov 710 Účet ziskov a strát a následne zistí výsledok hospodárenia a 702 Konečný účet súvahový.

3. **zostavenie účtovnej závierky**, v ktorej účtovná jednotka prezentuje všetky zachytené skutočnosti ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Za základ uzávierkových prác sa považuje inventarizácia majetku, vlastného imania a záväzkov. Pri inventarizácii porovnáme skutočný stav majetku, vlastného imania a záväzkov so stavom majetku, vlastného imania a záväzkov zisteného z účtovníctva. K dosiahnutiu úplnosti a preukázateľnosti je potrebné, aby nastala zhoda medzi skutočným stavom a stavom zisteným v účtovníctve.

Postup vykonania inventarizácie:

- zistíme skutočný stav majetku, vlastného imania a záväzkov (inventúra), vykonáme:
  - fyzickú,
  - dokladovú,
  - alebo kombinovanú inventúru.

Pri fyzickej inventúre sa zisťuje a spisuje skutočný stav aktív na základe fyzického prepočítania vážením, meraním alebo obhliadkou. Dokladová inventúra je taká inventúra, pri ktorej sa zisťuje súpis aktív alebo pasív na základe príslušných účtovných dokladov, pomocou rôznych písomností, spisov, zmlúv, dohôd a pod. Kombinovaná inventúra je zložená z dvoch predchádzajúcich inventúr, vykonáva sa napr. pri pozemkoch.

- porovnáme zistený skutočný stav so stavom v účtovníctve
- ak je skutočný stav väčší ako stav v účtovníctve vzniká prebytok,
- naopak ak je skutočný stav menší ako stav v účtovníctve vzniká manko (pri peňažných prostriedkoch a ceninách schodok). Manká môžeme rozlíšiť do normy a nad normu prirodzených úbytkov.
- vyčíslime inventarizačné rozdiely,

Vzniknuté inventarizačné rozdiely zaúčtujeme.

Tabuľka 2.1 Transformácia výsledku hospodárenia na daňový základ

Účtovníctvo	Daňové priznanie
Výnosy (6. účtová trieda)	
- Náklady (5. účtová trieda)	
Výsledok hospodárenia pred zdanením →	Výsledok hospodárenia pred zdanením
	+ položky zvyšujúce výsledok hospodárenia*
	- položky znižujúce výsledok hospodárenia**
	Základ dane alebo daňová strata
	- odpočítateľné položky od základu dane***
	sadzba dane a daň pred uplatnením úľav na dani a uplatnením zápočtu dane zaplatenej v zahraničí
	x sadzba dane
	- úľavy na dani
	Daň po uplatnení zápočtu dane zaplatenej v zahraničí
	Daň upravená o preddavky na daň
*účtové odpisy > daňové odpisy --> rozdiel sa pripočíta,	
** účtové odpisy < daňové odpisy --> rozdiel sa odpočíta,	
*** napr. strata z minulých rokov	

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe údajov zistených z účtu 702-Konečný účet súvahový a účtu 710-Účet ziskov a strát účtovná jednotka zostaví účtovnú závierku, ktorej sa budeme venovať v nasledujúcej podkapitole.

2.2 Účtovná závierka

2.2.1 Účtovná závierka podľa slovenskej právnej úpravy

Účtovná závierka podľa slovenskej právnej úpravy. „Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú.“² Účtovná závierka tvorí jeden celok a musí byť zostavená do šiestich mesiacov od dátumu, ku ktorému sa zostavuje.

² Zákon NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, § 17 ods. 1

Účtovná závierka patrí medzi verejné dokumenty, z ktorých je možné čerpať dôležité informácie o jednotlivých účtovných jednotkách. Tieto informácie najčastejšie využívajú investori, spoločníci, banky, veritelia prípadne štátne inštitúcie.

Účtovná závierka plní viaceré úlohy:

1. informačná úloha – zdroj informácií pre rôznych používateľov informácií (napr. audítori, finanční analytici, investori, odberatelia, dodávatelia, náhodní čitatelia...)
2. dokumentačná úloha – účtovná závierka dokumentuje stav finančnej situácie a výkonnosti podniku k dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavila,
3. kontrolná úloha – zdroj informácií pre potreby internej alebo externej kontroly,
4. tvorí prílohu k daňovému priznaniu k dani z príjmov,
5. je predmetom overenia audítorom, ktorý vyjadruje svoj názor na účtovnú závierku. Niektoré účtovné jednotky majú zo zákona povinnosť overiť účtovnú závierku audítorom, niektoré účtovné jednotky si ju dajú overiť dobrovoľne.

Podľa ustanovenia § 19 zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve musia mať riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku overenú audítorom účtovné jednotky:

- a) ktoré sú obchodnou spoločnosťou, ak povinne vytvárajú základné imanie a družstvá, ak ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie sú splnené aspoň dve z týchto podmienok.
  1. Celková suma majetku presiahne 1 000 000 €, pričom sumou majetku sa rozumie suma majetku zistená zo súvahy v ocenení upravenom napr. o rezervy.
  2. Čistý obrat presiahne 2 000 000 €, pričom čistým obratom na tento účel sú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky.
  3. Priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednom účtovnom období presiahol 30.

- b) obchodnou spoločnosťou a družstvom, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu,
- c) ktorej túto povinnosť ustanovuje osobitný predpis,
- d) ktorá zostavuje účtovnú závierku podľa §17a NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (napr. banka, pobočka zahraničnej banky, poisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne)

Účtovnú závierku môžeme členiť z viacerých hľadísk:

- Členenie z hľadiska **času** na:
  - o riadnu účtovnú závierku – zostavuje sa k poslednému dňu účtovného obdobia,
  - o mimoriadnu účtovnú závierku – zostavuje sa v prípade mimoriadnych udalostí v zmysle zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
  - o priebežnú účtovnú závierku – zostavuje sa za obdobie kratšie, ako je účtovné obdobie stanovené zákonom NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve alebo na základe osobitného predpisu.
- Členenie z hľadiska **počtu účtovných jednotiek**, ktoré sú zahrnuté do účtovnej závierky:
  - o individuálna účtovná závierka – za samostatnú účtovnú jednotku,
  - o konsolidovaná účtovná závierka – za skupinu účtovných jednotiek.
- Členenie z **hľadiska adresátov**, ktorým je účtovná závierka určená:
  - o externá účtovná závierka – zdroj informácií pre externých používateľov,
  - o interná účtovná závierka – zostavuje sa podľa požiadaviek manažérov pre ich vlastné potreby riadenia.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve musí účtovná závierka obsahovať minimálne:

- obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky,
- identifikačné číslo, ak je účtovnej jednotke pridelené,
- deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- deň zostavenia účtovnej závierky,

- obdobie, za ktoré sa účtovná závierka zostavuje,
- podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky,
- podpisový záznam fyzickej osoby zodpovednej za zostavenie účtovnej závierky a osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva.

Účtovná závierka § 17 ods. 3 zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve obsahuje tieto súčasti:

- **súvaha,**
- **výkaz ziskov a strát,**
- **poznámky.**

Podrobnejšiemu rozboru súčastí účtovnej závierky v sústave podvojného účtovníctva sa budeme venovať v nasledujúcich častiach.

Účtovná závierka v sústave jednoduchého účtovníctva podľa § 17 ods. 4 zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve obsahuje tieto súčasti:

- **výkaz o príjmoch a výdavkoch** – rekapituluje príjmy a výdavky v aktuálnom účtovnom období a ich rozdiel sa musí rovnať čiastkovému základu dane uvedenom v daňovom priznaní,
- **výkaz o majetku a záväzkoch** – obsahuje údaje o majetku podnikateľa, obežnom majetku, pohľadávkach a na druhej strane záväzkoch.

V súvahe, výkaze ziskov a strát, výkaze o príjmoch a výdavkoch a výkaze o majetku a záväzkoch sa údaje uvádzajú za dve účtovné obdobia nasledujúce bezprostredne po sebe, to znamená za bežné a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie.

Povinnosťou účtovnej jednotky je uviesť v účtovnej závierke informácie podľa stavu ku dňu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje. Tieto informácie musia byť:

- **zrozumiteľné** – údaje uvedené v účtovnej závierke musia byť vykázané, zostavené a zverejnené spôsobom, ktorý umožní používateľovi urobiť si kompletnú predstavu o majetkovej, dôchodkovej a finančnej situácii danej účtovnej jednotky.

- **porovnateľné** – údaje uvedené v účtovnej závierke musia byť porovnateľné s predchádzajúcimi účtovnými obdobiami alebo s inými účtovnými jednotkami,
- **spoľahlivé** – údaje uvedené v účtovnej závierke musia podávať verný a pravdivý obraz. Údaje musia byť úplné a včasné.

Informácie z účtovnej závierky by mali byť pre používateľa užitočné a z toho dôvodu sa posudzujú z hľadiska ich **významnosti**. Za významnú informáciu považujeme takú informáciu, ktorej neuvedenie alebo chybné uvedenie vedie k chybnému rozhodnutiu používateľa.

Základným predpokladom pre zostavenie účtovnej závierky je účtovníctvo, ktoré je vedené správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

Podklady ktoré sú potrebné k zostaveniu účtovnej závierky:

- základné dokumenty spoločnosti (zakladacie listiny, stanovy, spoločenská zmluva, výpis z obchodného registra),
- hlavná kniha za celé účtovné obdobie (všetky účtovné zápisy),
- evidencia majetku,
- výsledky inventarizácie,
- interné účtovné smernice.

2.2.1.1 Súvaha

Súvahu v Slovenskej republike môžeme pokladať za základný a zároveň najdôležitejší výkaz účtovnej závierky. Je to výkaz, ktorý nás informuje o finančnej situácii účtovnej jednotky k určitému časovému okamihu. Ide o prehľad majetku a zdrojov jeho financovania. Súvahu môžeme označiť aj ako statický výkaz a to z toho dôvodu, pretože poskytuje informácie k určitému časovému okamihu. Súvaha sa skladá z položiek aktív a pasív pričom strana aktív sa musí rovnať strane pasív. Súvahu môžeme nazvať pojmom bilancia, a to z toho dôvodu že konštrukcia výkazu je založená na bilančnom princípe (aktíva = pasívam). Majetok sa zachytáva na strane aktív a zdroje financovania na strane pasív. Položky na strane aktív sú

zoraďené podľa likvidity³ od najmenej likvidného majetku a na strane pasív podľa vlastníctva. Položky na strane pasív delíme na vlastné a cudzie zdroje krytia majetku.

Súvahové položky sú označované veľkými písmenami (súhrnné položky), rímskymi a arabskými číslicami.

V praxi sa používajú dve **základné formy súvahy**:

- 1. Horizontálna** (účtovná) – vychádza z rovnice aktíva = pasívam (Schéma 2.1)
- 2. Vertikálna** (finančná) – vychádza z modifikovanej bilančnej rovnice aktíva – dlhy = vlastnému kapitálu, má formu vertikálnej tabuľky. Výhodná pri vyčísľovaní čistých likvidných prostriedkov. K nevýhodám tejto formy súvahy patrí to, že sa v nej neuvádza celková suma majetku a celková suma zdrojov jeho krytia (Tabuľka 2.2).

Schéma 2.1 Horizontálna forma súvahy

Strana AKTÍV	Súvaha k ...	Strana PASÍV
Neobežný majetok:		Vlastné imanie:
Dlhodobý nehmotný majetok		Základné imanie
Dlhodobý hmotný majetok		Kapitálové fondy
Dlhodobý finančný majetok		Fondy zo zisku
Obežný majetok:		Výsledok hospodárenia minulých rokov
Zásoby		Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení
Dlhodobé pohľadávky		Záväzky:
Krátkodobé pohľadávky		Rezervy
Finančné účty		Dlhodobé záväzky
Časové rozlíšenie (dlhodobé, krátkodobé)		Krátkodobé záväzky
		Krátkodobé finančné výpomoci
		Bankové úvery
		Časové rozlíšenie (dlhodobé, krátkodobé)
Spolu majetok	=	Spolu Vlastné imanie a záväzky

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 2.2 Vertikálna forma súvahy

	Položka	Suma
A.	Neobežný majetok = Dlhodobý majetok	6 670,00 €
B.	Obežný majetok = krátkodobý majetok	3 690,00 €
C.	Krátkodobé záväzky	2 470,00 €
D.	Čistý pracovný kapitál (B-C)	1 220,00 €
E.	Dlhodobé záväzky	2 000,00 €
F.	Čistý majetok = A+D-E	5 890,00 €
G.	Vlastné imanie = A+B-C-E = čistý majetok	5 890,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie (čísla uvedené v tabuľke sú vymyslené)

³ Likvidita – schopnosť premeny majetku na peňažné prostriedky

Vo výkaze horizontálnej súvahy sa stretávame na strane aktív s pojmami brutto, korekcia a netto, ktoré vykazujeme iba v bežnom účtovnom období.

Brutto – hodnota ocenenia majetku v účtovníctve v čase jeho obstarania.

Korekcia – suma oprávok a opravných položiek, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Netto – suma brutto znížená o korekciu. Stav majetku v netto hodnote vykazujeme aj za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Ukážka súvahy v zjednodušenom rozsahu v Tabuľke 2.3 a Tabuľke 2.4.

Položka Hospodársky výsledok bežného účtovného obdobia sa v súvahe vykazuje ako jedna položka. Z tejto položky nie je zrejmé, ako vznikol výsledok hospodárenia a z tohto dôvodu je potrebné pre vysvetlenie tvorby výsledku hospodárenia za vymedzené účtovné obdobie zostaviť výkaz ziskov a strát, ku ktorému sa dostaneme v nasledujúcej podkapitole venovanej Výkazu ziskov a strát.

Tabuľka 2.3 Vzor súvahy zostavenej v zjednodušenom rozsahu strana aktív

	AKTÍVA	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	Netto
A	Neobežný majetok				
	I. Dlhodobý nehmotný majetok				
	II. Dlhodobý hmotný majetok				
	III. Dlhodobý finančný majetok				
B	Obežný majetok				
	I. Zásoby				
	II. Dlhodobé pohľadávky				
	III. Krátkodobé pohľadávky				
	IV. Finančné účty				
C	Časové rozlíšenie				

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe tlačiva SÚVAHA

Tabuľka 2.4 Vzor súvahy zostavenej v zjednodušenom rozsahu strana pasív

	PASÍVA	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
A	Vlastné imanie		
	I. Základné imanie		
	II. Kapitálové fondy		
	III. Fondy zo zisku		
	IV. Hospodársky výsledok minulých rokov		
	V. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení (+-)		
B	Závazky		
	I. Rezervy		
	II. Dlhodobé záväzky		
	III. Krátkodobé záväzky		
	IV. Krátkodobé finančné výpomoci		
	V. Bankové úvery		
C	Časové rozlíšenie		

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe tlačiva SÚVAHA

2.2.1.2 Výkaz ziskov a strát

Výkaz ziskov a strát je ďalším výkazom účtovnej závierky a môžeme ho považovať za druhý najdôležitejší v rámci účtovnej závierky. V tomto výkaze sa vykazujú náklady, výnosy a výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Výkaz ziskov a strát na rozdiel od súvahy podáva dynamický obraz o hospodárení účtovnej jednotky. Poskytuje prehľad o výnosnosti účtovnej jednotky k určitému dňu.

Náklady a výnosy sú rozčlenené tak, aby bolo jednoduché vyčíslieť výsledok hospodárenia za dané účtovné obdobie v členení na hospodársku, finančnú a mimoriadnu činnosť. Výsledok hospodárenia z hospodárskej a finančnej činnosti tvoria dohromady výsledok hospodárenia z bežnej činnosti.

Hospodárska činnosť je taká činnosť, ktorá sa vzťahuje k predmetu podnikania účtovnej jednotky, prípadne činnosť, ktorá úzko súvisí s hospodárskou činnosťou. Finančná činnosť je činnosť, ktorá je spojená s finančnými operáciami účtovnej jednotky. Mimoriadna činnosť je taká činnosť, ktorá nemá súvis ani s hospodárskou ani s finančnou činnosťou, a nepredpokladá sa, že sa bude opakovať pravidelne alebo častejšie.

Z výkazu ziskov a strát môžeme ľahko zistiť ako účtovná jednotka hospodárila a to porovnaním dosiahnutých výnosov s vynaloženými nákladmi. V prípade, že účtovná jednotka dosiahne zisk môžeme hovoriť o úspešnom hospodárení a naopak, ak účtovná jednotka dosiahne stratu hovoríme o neúspešnom hospodárení. Účtovná jednotka dosiahne zisk v prípade, ak výnosy prevyšujú náklady, naopak stratu dosiahne v prípade, že vynaložené náklady prevyšujú výnosy.

Zložkami výkazu ziskov a strát sú výnosy a náklady. Výnosom sa rozumie „zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť“⁴. Výnosy sú v podstate peňažne vyjadrené realizované výkony. Nákladom sa rozumie „zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť“.⁵

V praxi sa stretávame s dvoma základnými formami výkazu ziskov a strát:

- 1. Horizontálna (účtovná) forma** (Schéma 2.2) – má tvar bilancie, dvojstrannej tabuľky, v ktorej vykazujeme na jednej strane náklady a na druhej strane výnosy. Výsledok hospodárenia sa uvádza ako vyrovnávajúca položka. To znamená, že účtovný zisk sa uvedie pod náklady a účtovná strata pod výnosy.
- 2. Vertikálna forma** (forma odpočtu) (Schéma 2.3) – stĺpcové, stupňovité usporiadanie položiek, začínajúce položkami výnosov, od ktorých sa postupne odpočítavajú položky nákladov. Vychádza z matematickej rovnice: výnosy – náklady = účtovný zisk (účtovná strata). Výnosy a náklady sa členia z hľadiska činností účtovnej jednotky, s ktorou sú spojené. Výnosy a náklady spojené s hospodárskou a finančnou činnosťou, ktoré spolu tvoria bežnú činnosť a mimoriadnou činnosťou. Členenie nákladov a výnosov nadväzuje na účtové triedy 5 a 6 podľa rámcovej účtovej osnovy pre podnikateľov. Nevýhodou takéhoto usporiadania výsledkových položiek je, že sa vo výkaze ziskov a strát neuvádza celková suma nákladov a výnosov.

Vertikálna forma výkazu ziskov a strát má svoju vertikálnu a horizontálnu štruktúru. Vertikálnu štruktúru výkazu tvoria jednotlivé výsledkové položky. Rozumie

---

⁴ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, § 2 ods. 4 písm. c).

⁵ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, § 2 ods. 4 písm. e).

sa ňou poradie vykazovania položiek vo výkaze. Horizontálnu štruktúru tvoria jednotlivé stĺpce výkazu.

Schéma 2.2 Horizontálna forma výkazu ziskov a strát

Náklady	Výkaz ziskov a strát za účtovné obdobie		Výnosy
Účtová trieda 5	suma	Účtová trieda 6	suma
Spolu náklady	suma	Spolu výnosy	suma
Účtovný zisk	suma	(Účtovná strata)	suma
Spolu	Suma =	Spolu	suma

Zdroj: Vlastné spracovanie

Schéma 2.3 Vertikálna forma výkazu ziskov a strát

Výnosy z hospodárskej činnosti
- <u>Náklady na hospodársku činnosť</u>
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti pred zdanením
Výnosy z finančnej činnosti
- <u>Náklady na finančnú činnosť</u>
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti pred zdanením
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením (výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti pred zdanením + výsledok hospodárenia z finančnej činnosti pred zdanením)
- <u>daň z príjmov z bežnej činnosti (splatná, odložená)</u>
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení
Výnosy z mimoriadnej činnosti
- <u>Náklady na mimoriadnu činnosť</u>
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti pred zdanením
- <u>daň z príjmov z mimoriadnej činnosti (splatná, odložená)</u>
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením (výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením + výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti pred zdanením)
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení (výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení + výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení)

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pre potreby finančnej analýzy sa môžeme stretnúť s rôznymi modifikáciami vyjadrenia zisku:

EBITDA (Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation Charges) takzvaný zisk pred odpočítaním odpisov, úrokov a daní.

EBIT (Earnings before Interest and Taxes) zisk pred úrokmi a zdanením. Kľúčovým ukazovateľom pri meraní výkonnosti podniku pomocou rentability aktiv ROA.

EBT (Earnings before Taxes) je zisk pred zdanením, takzvaný hrubý zisk.

EAT (Earnings after Taxes) čistý zisk. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení. Výnosnosť vloženého vlastného kapitálu je meraná ukazovateľom ROE.

2.2.1.3 Poznámky

Obsahujú informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú informácie uvedené v súvahe a vo výkaze ziskov a strát. V poznámkach sú uvedené informácie, ktoré sa týkajú použitých účtovných metód a zásad, napr. spôsoby oceňovania, odpisovania, poprípade ďalšie informácie, ktoré účtovná jednotka nevykazuje v súčiastiach účtovnej závierky, ale významným spôsobom ovplyvňujú pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky. Poznámky môžu obsahovať aj ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich dopĺňajú. Príkladom týchto výkazov môže byť **prehľad zmien vlastného imania a prehľad peňažných tokov**.

V poznámkach sa údaje uvádzajú za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Poznámky ako súčasť účtovnej závierky obsahujú informácie:

- o účtovnej jednotke,
- o členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky,
- potrebné pre identifikáciu konsolidovanej účtovnej závierky,
- o použitých účtovných zásadách a účtovných metódach,
- o údajoch vykázaných na strane aktív súvahy,
- o údajoch vykázaných na strane pasív súvahy,
- o výnosoch, nákladoch, daniach z príjmov,
- o údajoch na podsúvahových účtoch, iných aktívach a iných pasívach,
- o spriaznených osobách,

- o skutočnostiach, ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná zvierka a dňom jej zostavenia,
- o prehľade zmien vlastného imania,
- o prehľade peňažných tokov.

Prehľad zmien vlastného imania

Patrí medzi dôležitý zdroj informácií pre súčasných ako aj potenciálnych investorov a majiteľov podniku. Skupina používateľov má predovšetkým záujem o informácie, ktoré spôsobili zmeny v štruktúre vlastného imania počas bežného účtovného obdobia. Účtovné jednotky sú povinné takéto skutočnosti prezentovať v prehľade zmien vlastného imania. V prehľade zmien vlastného imania je uvedený stav vlastného imania na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia, zvýšenia alebo zníženia počas bežného účtovného obdobia a stav na konci bežného účtovného obdobia. Zdrojom informácií pre zostavenie prehľadu zmien vlastného imania je súvaha.

Prehľad peňažných tokov

Prehľad peňažných tokov povinne zostavujú účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť overenia účtovnej zvierky audítorom. Podľa slovenskej právnej úpravy je prehľad peňažných tokov jednou časťou poznámok. Podľa medzinárodných účtovných štandardov výkaz peňažných tokov tvorí samostatnú súčasť účtovnej zvierky.

Prehľad peňažných tokov poskytuje informácie o príjmoch peňažných prostriedkov a o prírastkoch peňažných ekvivalentov ako aj o výdavkoch peňažných prostriedkov a úbytkoch peňažných ekvivalentov, ktoré vznikli účtovnej jednotke počas účtovného obdobia. Objasňuje zmenu stavu peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia oproti stavu na začiatku účtovného obdobia. Informuje o tom, akým spôsobom účtovná jednotka hospodárila s peňažnými prostriedkami a peňažnými ekvivalentmi počas bežného účtovného obdobia. Prehľad peňažných tokov poskytuje užívateľom informácie o:

- schopnosti podniku získavať peňažné prostriedky,

- dôsledkoch vplyvu peňažných tokov na finančnú situáciu, najmä likviditu podniku,
- schopnosti splácať záväzky a vyplácať dividendy a iné podiely na zisku,
- schopnosti podniku financovať investície internými zdrojmi financovania,
- rozdieloch medzi výsledkom hospodárenia a výškou peňažných prostriedkov,
- príjmoch a výdavkoch podľa jednotlivých činností a vzťahoch medzi nimi.

Prehľad peňažných tokov môžeme rozdeliť na tri samostatné časti (činnosti) – prevádzkovú, investičnú a finančnú činnosť. **Prevádzková činnosť** je spojená s predmetom podnikania. Napr. príjmy z predaja tovarov a služieb, príjmy z úverov poskytnutých na prevádzkovú činnosť, výdavky na zamestnancov. **Investičná činnosť** je zameraná na obstaranie dlhodobého hmotného, nehmotného a finančného majetku. Napr. príjmy z predaja dlhodobého nehmotného, hmotného majetku a výdavky vynaložené na obstaranie tohto majetku. **Finančná činnosť** je činnosť, ktorá spôsobuje zmeny v hodnote a štruktúre vlastného imania a zmeny dlhodobých alebo krátkodobých záväzkov, ktoré nesúvisia s prevádzkovou ani investičnou činnosťou.

Prehľad peňažných tokov môžeme zostaviť pomocou:

- priamej alebo
- nepriamej metódy.

V priamej metóde sa vykazujú hlavné skupiny hrubých príjmov a výdavkov z príslušnej činnosti. V hospodárskej činnosti má priama metóda dve varianty. Môže sa uplatniť ako:

- čistá priama metóda – údaje sa získavajú z účtovných prípadov, ktoré sa priamo týkajú pohybu peňažných prostriedkov. Zabezpečia sa dôslednou analytickou evidenciou,
- modifikovaná priama metóda – údaje sa získavajú tak, že náklady a výnosy týkajúce sa hospodárskej činnosti sa upravujú o zmenu stavu súvahových položiek, ktoré k nim vecne patria.

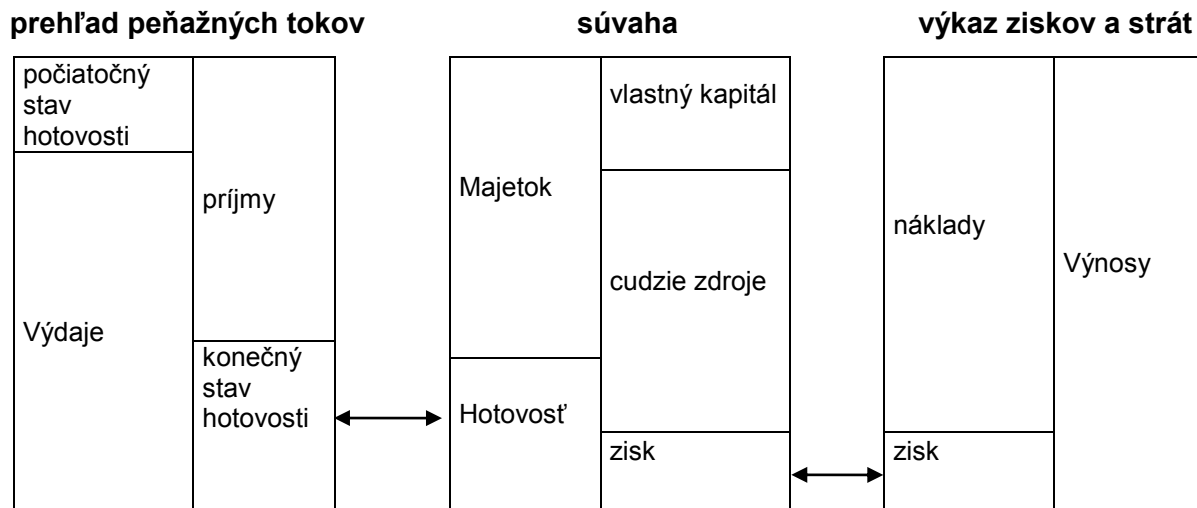
Nepriama metóda spočíva v tom, že výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov sa upravuje o vplyv nepeňažných položiek (odpisy

dlhodobého majetku, rezervy, opravné položky), o vplyv zmien stavu zásob, pohľadávok a záväzkov z hospodárskej činnosti a všetkých ostatných položiek, ktorých peňažné toky sú peňažnými tokmi z investičnej a finančnej činnosti. O použitej metóde vykazovania peňažných tokov z hospodárskej činnosti musí účtovná jednotka informovať používateľa informácií v poznámkach.

2.2.1.4 Vzájomná previazanosť účtovných výkazov účtovnej závierky

Súvaha spolu s výkazom ziskov a strát a prehľadom peňažných tokov tvoria takzvaný trojbilančný systém (Schéma 2.4). Osou trojbilančného systému je súvaha. V priebehu výrobného procesu dochádza k neustálym pohybom majetku a zdrojov krytia majetku, ktoré sa dotýkajú položiek aktív a pasív, a zároveň zmien stavov peňažných prostriedkov a zisku, ktoré sú zaznamenané v súvahe. Výkaz ziskov a strát vysvetľuje proces tvorby zisku ako prírastku vlastného kapitálu tvoriaceho súčasť pasív v súvahe. Prehľad peňažných tokov poskytuje vysvetlenie zmien peňažných prostriedkov tvoriacich súčasť aktív v súvahe.

Schéma 2.4 Previazanosť účtovných výkazov účtovnej závierky

Zdroj: RŮČKOVÁ, Petra, *Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi 2010*

2.2.2 Porovnanie účtovnej závierky podľa (CAR)⁶ a (SAR)⁷

Napriek tomu, že účtovné zákony v Slovenskej a Českej republike vychádzajú zo spoločného právneho základu, postupom času medzi nimi vznikali malé rozdiely. Účtovná závierka podľa českej právnej úpravy tvorí nedeliteľný celok, ktorého súčasťou je:

- rozvaha (bilancia),
- výkaz zisku a ztrát,
- příloha.

Medzi súvahou Slovenskej republiky a rozvahou Českej republiky existuje menší rozdiel. V Slovenskej republike sa položka Pohľadávky za upísané vlastné imanie od roku 2009 nevykazuje na strane aktív ale na strane pasív s mínusovým znamienkom. Ostatné súvahové položky sú zhodné.

Výkaz ziskov a strát na Slovensku je zhodný s Výkazom zisku a ztrát v Českej republike.

Poslednou súčasťou Českej účtovnej závierky je příloha. V Slovenskej republike sú to poznámky. Přílohy a poznámky sú viac menej totožné.

Viac menej je možné skonštatovať že existuje málo rozdielov, a ak nejaké existujú sú takmer zanedbateľné.

2.2.3 Účtovná závierka podľa Medzinárodných štandardov finančného vykazovania (IAS/IFRS)

Cieľom účtovnej závierky je poskytovanie informácií o finančnej pozícií, finančnej výkonnosti a peňažných tokoch účtovnej jednotky širokému spektru užívateľov, ktorým tieto informácie pomôžu pri ekonomických rozhodnutiach.

Úplná účtovná závierka podľa medzinárodných štandardov finančného vykazovania je zložená z:

- výkazu o finančnej situácií (súvaha, v ktorej sú uvedené informácie o finančnej pozícií podniku),

---

⁶ Czech accounting regulations – České účtovné predpisy

⁷ Slovak accounting regulations – Slovenské účtovné predpisy

- výkazu o úplnom výsledku (výkaz ziskov a strát, v ktorom sú uvedené informácie o výkonnosti podniku),
- výkazu zmien vlastného imania (zachytáva všetky zmeny vlastného kapitálu),
- výkazu peňažných tokov (poskytuje podklad pre zhodnotenie schopnosti účtovnej jednotky generovať peniaze a peňažné ekvivalenty),
- poznámok (obsahuje významné účtovné pravidlá a ostatné vysvetľujúce poznámky).

Zákon NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve §17a stanovuje povinnosť, respektíve možnosť zostaviť účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného vykazovania. Povinne musia účtovnú závierku zostaviť:

- banka, pobočka zahraničnej banky, Exportno – importná banka Slovenskej republiky,
- správcovská spoločnosť a pobočka správcovskej spoločnosti,
- poisťovňa okrem zdravotnej poisťovne, pobočka zahraničnej poisťovne, zaistovňa, pobočka zahraničnej zaistovne, Slovenská kancelária poisťovateľov,
- dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť,
- Burza cenných papierov.

Povinnosť zostaviť účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného vykazovania majú spoločnosti, ktoré splnia za dve po sebe idúce účtovné obdobia aspoň dve z nasledujúcich podmienok:

- celková suma majetku presiahne 165 969 594,40 €,
- čistý obrat presiahne 165 969 694,40 €,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednotlivom účtovnom období presiahne počet 2 000.

3 Finančná analýza

Pre úspech podniku je veľmi dôležité zaoberať sa nielen svojou súčasnou, ale aj minulou a budúcou situáciou. Jedným z nástrojov ktoré umožňujú dôkladné poznanie situácie podniku je finančná analýza. Vo všeobecnosti si pod pojmom finančná analýza môžeme predstaviť rozbor akejkoľvek ekonomickej činnosti, v ktorej hlavnú úlohu hrá čas a finančné prostriedky.

Finančná analýza využíva predovšetkým informácie z finančného účtovníctva. Môže použiť niektoré štatistické, alebo iné potrebné informácie získané z rôznych zdrojov. Jedná sa o informácie o minulosti a súčasnosti, na základe ktorých sa snažíme predpovedať budúci vývoj. Finančná analýza tieto informácie porovnáva, spracúva, hodnotí a interpretuje. Na základe existujúcich informácií dokáže zhodnotiť stav podniku.

„Cieľom finančnej analýzy je rozpoznať, čo je pre podnik dobré a čo zlé, čo by mu mohlo v budúcnosti spôsobiť problémy a naopak, stanoviť jeho silné stránky, o ktoré sa v budúcnosti môže oprieť pri svojej činnosti. Rozpoznávaním týchto skutočností, t. j. správnou ekonomickou interpretáciou ukazovateľov, ktoré sú výsledkom finančnej analýzy, poznáme finančné zdravie podniku.“⁸

Existujú dva druhy finančnej analýzy a to externá finančná analýza, ktorá vychádza z údajov, ktoré sú verejne dostupné a interná finančná analýza, ktorá má k dispozícii všetky údaje z informačného systému spoločnosti.

V práci sa budeme zaoberať externou finančnou analýzou nakoľko máme prístup iba k verejným informáciám z účtovnej závierky spoločnosti.

Základným zdrojom informácií pre finančnú analýzu sú účtovné výkazy vychádzajúce z účtovnej závierky. V účtovných výkazoch sú zachytené všetky dôležité údaje o skutočnostiach a javoch, ktoré nastali v minulosti a v súčasnosti sú nezvratné. Pre finančnú analýzu sú dôležité informácie najmä zo súvahy, ktorá informuje o finančnej situácii podniku a z výkazu ziskov a strát, ktorý zobrazuje náklady, výnosy a výsledok hospodárenia. Ďalej sú dôležité aj doplňujúce informácie z prehľadu peňažných tokov a prehľadu zmien vlastného imania.

---

⁸ ŠLOSÁROVÁ, Anna., a kolektív 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: Edícia ekonómia, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6, s.277

Ukazovatele finančnej analýzy sa viažu k rôznym základným cieľom podniku. Základným cieľom každého podniku je dosahovanie zisku, zabezpečenie finančnej stability a likvidity podniku, efektívne vykonávanie podnikateľskej činnosti.

Medzi základné metódy finančnej analýzy patria:

1. **analýza absolútnych ukazovateľov** (stavových aj tokových) – môže ísť o horizontálnu alebo vertikálnu analýzu. Horizontálna analýza (sleduje zmeny jednotlivých položiek po riadkoch) je založená na porovnávaní údajov za dve účtovné obdobia a sleduje zmeny v týchto obdobiach v percentuálnom alebo absolútnom vyjadrení. Vertikálna analýza (percentný rozbor) slúži na posúdenie jednotlivých zložiek majetku a kapitálu vo vzťahu k celkovým aktívam.
2. **analýza rozdielových ukazovateľov** – vypočíta sa ako rozdiel dvoch absolútnych ukazovateľov. K najčastejšie používaným patrí ukazovateľ čistého pracovného kapitálu, čistých pohotových prostriedkov alebo čistých peňažných prostriedkov.
3. **analýza pomerových ukazovateľov** – v praxi je táto metóda najčastejšie využívaná. Umožňuje získať rýchly prehľad o rentabilite, aktivite, zadlženosti a finančnej štruktúre, likvidite a o cash flow.
4. **analýza sústav ukazovateľov** – vychádza z rôznych kombinácií medzi pomerovými ukazovateľmi. Zahŕňa pyramídové rozklady, matematicko-štatistické metódy a kombinácie týchto metód.

Informácie týkajúce sa finančného stavu podniku sú predmetom záujmu rôznych subjektov prichádzajúcich do kontaktu s daným podnikom. Predovšetkým:

- investori, a to súčasní, ktorí sa chcú predovšetkým uistiť, že svoje peňažné prostriedky správne investovali, ale aj budúci, ktorí sa rozhodujú, či je vhodné do podniku investovať,
- manažéri, ktorí ďalej využívajú informácie predovšetkým pre dlhodobé a krátkodobé finančné riadenie podniku,
- obchodní partneri (odberatelia, dodávatelia), ktorých zaujíma platobná schopnosť podniku, a to dodávatelia z dôvodu schopnosti hrať faktúry

a odberatelia z dôvodu odrazenia finančných ťažkostí na kvalite, kvantite a dochvíľnosti dodávok,

- zamestnanci, pre ktorých je dôležitá najmä istota zamestnania,
- banky, ktoré zaujíma likvidita a solventnosť podniku,
- konkurencia,
- štát a jeho orgány.

3.1 Analýza absolútnych ukazovateľov

Informácie získané zo súvahy a výkazu ziskov a strát obsahujú veľa dôležitých informácií a to hlavne o zdrojoch financovania a o majetkovej či finančnej situácii podniku. Analýza absolútnych ukazovateľov sa prevádza pomocou metódy stavových ukazovateľov a to najmä horizontálnou a vertikálnou analýzou súvahy a výkazu ziskov a strát.

Detailnému komentáru dosiahnutých výsledkov analýzy absolútnych ukazovateľov sa budeme venovať v podkapitole **4.2 Vyhodnotenie výsledkov analýzy absolútnych ukazovateľov**.

Horizontálna analýza

Horizontálna analýza sa zaoberá takzvanou analýzou po riadkoch, ktorá spočíva v porovnávaní údajov za minimálne dve, prípadne viac po sebe idúcich období. Zo zmien v položkách súvahy, výkazu ziskov a strát, prehľadu peňažných tokov a prehľadu zmien vlastného imania v časovej postupnosti môžeme odvodiť aj pravdepodobný budúci vývoj príslušných ukazovateľov. Pri predpoklade budúceho vývoja je potrebné postupovať veľmi opatrne a uvažovať aj s možnými zmenami okolitého prostredia podniku, ako aj so zmenami v správaní podniku.

Pre zabezpečenie dostatočnej vypovedacej schopnosti ukazovateľov horizontálnej analýzy je potrebné:

- mať k dispozícii dostatočne dlhý časový rad údajov (minimálne za dve účtovné obdobia),
- zabezpečiť porovnateľnosť údajov v časovom rade v konkrétnom analyzovanom podniku,

- vylúčiť z údajov náhodné vplyvy, ktoré pôsobili na vývoj príslušnej položky výkazu,
- pri odhadoch budúceho vývoja zahrnúť do analýzy predpokladané objektívne zmeny ako napr. infláciu, reguláciu cien atď.

Pri horizontálnej analýze absolútnych ukazovateľov sa sledujú:

- a) **zmeny absolútnych hodnôt (Δ)** – vyčíslujú sa absolútne odchýlky ako rozdiel údajov bežného a bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
- $$\Delta = U_t - U_{t-1} \quad (3.1)$$

U – príslušný ukazovateľ zo súvahy, t – bežné účtovné obdobie, t-1 – bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie

- b) **percentuálne zmeny ($\% \Delta$)** – vyčíslujú sa percentuálne zmeny jednotlivých položiek ako pomer absolútnej zmeny k absolútnemu údaju bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia a podiel sa násobí 100.

$$\% \Delta = \frac{\Delta}{U_{t-1}} \times 100 \quad (3.2)$$

Δ - absolútna zmena, U – príslušný ukazovateľ zo súvahy, t-1 – bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie

Vertikálna analýza

Vertikálna analýza spočíva vo vyjadrení jednotlivých položiek výkazov účtovnej závierky ako percentuálneho podielu na jednej spoločnej základni, ktorá tvorí 100 %. Výsledkom vertikálnej analýzy je percentuálna štruktúra majetku a zdrojov majetku, preto sa táto metóda nazýva pojmom štruktúrna analýza.

Ako rozvrhová základňa pre analýzu informácií zo súvahy sa volí celková suma majetku alebo zdrojov majetku, pre analýzu informácií z výkazu ziskov a strát sa volí celková suma výnosov.

Metóda vertikálnej analýzy sa používa pri porovnávaní údajov výkazov účtovnej závierky v dlhšom časovom období. Vertikálna analýza sa používa aj pri porovnávaní podniku s inými podnikmi, prípadne v rámci vnútropodnikových útvarov. Nevýhodou vertikálnej analýzy je zmena absolútnej základne pri výpočte percentuálnych podielov v jednotlivých rokoch a fakt, že pri ekonomickej interpretácii vyčíslených ukazovateľov sa konštatuje ich nárast alebo pokles, pričom sa

nepoukazuje na príčiny nárastu alebo poklesu. Vertikálna analýza sa aj napriek svojim nedostatkom v praxi často používa ako prvý krok pri analýze ukazovateľov finančnej situácie účtovnej jednotky a to z toho dôvodu, že podáva základné orientačné informácie o účtovnej jednotke, na ktorú následne nadväzujú ďalšie metódy finančnej analýzy.

Pri výpočte sa postupuje podľa vzorca:

$$\text{- Štruktúra majetku (\%M):} \quad \%M = \frac{m_i}{M} \times 100 \quad (3.3)$$

M – celková suma majetku, m_i – jednotlivá položka majetku.

$$\text{- Štruktúra zdrojov majetku (\%ZM):} \quad \%ZM = \frac{p_i}{ZM} \times 100 \quad (3.4)$$

ZM – celková suma zdrojov majetku, p_i – jednotlivá položka zdrojov majetku.

3.2 Analýza pomerových ukazovateľov

Pomerové ukazovatele sú v praxi najčastejšie používanou metódou finančnej analýzy podniku. Poskytujú rýchly obraz o finančnej situácii podniku.

„Pomerové ukazovatele upozornia analytika na oblasti, kde vznikajú významné rozdiely (odchýlky), ale dôležitejšia je ich interpretácia a hľadanie ďalších súvislostí, hlbšia analýza. Nevysvetľujú detailne analyzované javy, preto ich výpočtom sa analýza nemôže ukončiť.“⁹

Pomerové ukazovatele charakterizujú vzájomný vzťah medzi dvoma alebo viacerými absolútnymi ukazovateľmi pomocou ich pomeru v čitateli a menovateli zlomku. Medzi ukazovateľmi, ktoré sa dávajú do pomeru musí existovať vzájomná súvislosť. Pomerové ukazovatele sa vyčísľujú ako percentuálne ukazovatele alebo ako koeficienty takzvané vzťahové ukazovatele.

K najčastejšie využívaným pomerovým ukazovateľom finančnej analýzy patria ukazovatele rentability, likvidity, aktivity, zadlženosti, ukazovatele na báze cash flow, ukazovatele kapitálového trhu.

---

⁹ ŠLOSÁROVÁ, Anna., a kolektív 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: Edícia ekonómia, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6, str. 289

Detailnému komentáru dosiahnutých výsledkov analýzy pomerových ukazovateľov sa budeme venovať v podkapitole **4.3 Vyhodnotenie výsledkov analýzy pomerových ukazovateľov**.

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity hodnotia viazanosť zdrojov majetku v určitých formách majetku. Vyjadrujú, ako účinne podnik využíva prostriedky vložené do podnikania. Ukazovatele aktivity vyjadrujú *dobu obratu* a *rýchlosť obratu*. Ich rozbor slúži predovšetkým k hľadaniu odpovedí na otázku, ako hospodária s aktívami a s ich jednotlivými zložkami a taktiež aký vplyv má toto hospodárenie na výnosnosť a likviditu.

Pod dobou obratu rozumieme obdobie (časový úsek), počas ktorého je majetok účtovnej jednotky viazaný v určitej konkrétnej forme. V podstate sa jedná o čas, za ktorý sa určitý druh majetku zmení z jednej formy na druhú. Hodnota tohto ukazovateľa sa preto vyjadruje v jednotkách času (dni, mesiace prípadne iné časové jednotky).

$$\text{Doba obratu} = \frac{\text{priemerný stav majetku}}{\frac{\text{tržby}}{365}} \quad (3.5)$$

Rýchlosťou obratu sa rozumie počet obrátok, príslušného druhu majetku za určitý časový interval. Rýchlosť obratu vyjadruje, koľkokrát sa majetok obráti za rok poprípade iný časový interval. Vypočíta sa prostredníctvom koeficientu obratovosti.

$$\text{Koeficient obratovosti} = \frac{\text{tržby}}{\text{priemerný stav majetku}} \quad (3.6)$$

V prípade že sa doba obratu a koeficient obratovosti viažu k obdobiu jedného roka, ich súčin sa musí rovnať 365 dní.

Najčastejšie používané ukazovatele aktivity:

Doba obratu a koeficient obratovosti celkových aktív

Prostredníctvom ukazovateľa doby obratu zistíme, za koľko dní sa celkové aktíva premenia na peňažné prostriedky. Pre podnik sú výhodnejšie čo najkratšie výsledné časové intervaly. Ukazovateľ nám zobrazuje efektívnosť využívania jednotlivých zložiek aktív.

$$\text{Doba obratu celkových aktív} = \frac{\text{priemerný stav majetku}}{\frac{\text{tržby}}{365}} \quad (3.7)$$

Koeficient obratovosti celkových aktív vyjadruje, koľkokrát sa celkové aktíva obrátia v tržbách za určité obdobie. Tento ukazovateľ vyjadruje, ako účinne využíva podnik prostriedky vložené do podnikania. Čím je hodnota koeficientu obratovosti vyššia, tým je to pre podnik výhodnejšie.

$$\text{Koeficient obratovosti} = \frac{\text{tržby}}{\text{priemerný stav celkových aktív}} \quad (3.8)$$

Koeficient obratovosti je taktiež možné vypočítať aj pomocou ukazovateľa doby obratu majetku.

$$\text{Koeficient obratovosti} = \frac{\text{počet dní v období (365 za rok)}}{\text{doba obratu majetku}} \quad (3.9)$$

Doba obratu zásob a koeficient obratovosti zásob

Pre výpočet týchto ukazovateľov je možné použiť dva prístupy. A to buď prístup, ktorý pri výpočte doby obratu zásob uvádza v menovateli tržby alebo prístup, v ktorom sa v menovateli uvádzajú náklady. V dôsledku použitia rozličných veličín je odvodená aj ich rozdielna vypovedacia schopnosť.

Pre výpočet koeficientu obratovosti zásob je vhodné vypočítať ukazovateľ založený na nákladoch. Je to spôsobené tým, že tržby v sebe zahŕňajú zisk a pre rýchlosť obratu zásob je výška zisku z predaja irelevantná.

Koeficient obratovosti je veľmi dôležitým ukazovateľom pri posudzovaní finančnej situácie podniku. Čím rýchlejšie sa podnikové zásoby obracajú, tým menšia je potreba finančných zdrojov na ich krytie. Zrýchľovanie obratu zásob umožňuje zvyšovanie tržieb, a to bez zvýšených nárokov na finančné prostriedky.

Doba obratu zásob býva vo výrobných podnikoch zvyčajne dlhšia ako v obchodných podnikoch, čo je spôsobené tým, že výrobné zásoby prechádzajú zdĺhavejším podnikovým procesom.

$$\text{Doba obratu zásob (tržby)} = \frac{\text{priemerný stav zásob}}{\frac{\text{tržby vzťahujúce sa na zásoby}}{365}} \quad (3.10)$$

$$\text{Doba obratu zásob (náklady)} = \frac{\text{priemerný stav zásob}}{\frac{\text{náklady vzťahujúce sa na zásoby}}{365}} \quad (3.11)$$

$$\text{Koeficient obratovosti zásob (tržby)} = \frac{\text{tržby vzťahujúce sa na zásoby}}{\text{priemerný stav zásob}} \quad (3.12)$$

$$\text{Koeficient obratovosti zásob (náklady)} = \frac{\text{náklady vzťahujúce sa na zásoby}}{\text{priemerný stav zásob}} \quad (3.13)$$

Doba obratu a koeficient obratovosti pohľadávok

Doba obratu pohľadávok vyjadruje, za aký dlhá čas sa majetok podniku v priemere za účtovné obdobie nachádza vo forme pohľadávok, to znamená za aké obdobie sa v účtovnej jednotke priemerne inkasujú pohľadávky. Môžeme ho využiť ako kontrolu platobnej schopnosti odberateľov.

Koeficient obratovosti pohľadávok udáva počet obrátok za rok, schopnosť premeny pohľadávok na peňažnú hotovosť. Čím vyššia je hodnota ukazovateľa, tým rýchlejšie podnik inkasuje hotovosť za svoje pohľadávky, ktorú môže následne využiť na ďalšie nákupy prípadne investície.

Pri výpočte ukazovateľov aktivity pohľadávok by bolo vhodné z tržieb vylúčiť tržby inkasované v hotovosti, pretože takéto tržby sa nám nepremietajú do pohľadávok v dôsledku čoho môže vzniknúť nesprávny výsledok ukazovateľa. Avšak získať informáciu o hotovostných tržbách nie je možné zistiť z výkazu ziskov a strát.

$$\text{Doba obratu pohľadávok} = \frac{\text{priemerný stav pohľadávok}}{\frac{\text{tržby}}{365}} \quad (3.14)$$

$$\text{Priemerný stav pohľadávok} = \frac{\text{dlhodobé pohľadávky} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{2} \quad (3.15)$$

$$\text{Koeficient obratovosti pohľadávok} = \frac{\text{tržby}}{\text{priemerný stav pohľadávok}} \quad (3.16)$$

Doba obratu záväzkov a koeficient obratovosti záväzkov

Pre účtovnú jednotku je okrem analýzy platobnej schopnosti odberateľov užitočné poznať a analyzovať vlastnú platobnú disciplínu.

Doba obratu záväzkov z obchodného styku je doba trvania úhrady, vyjadruje počet dní od vzniku záväzku až po jeho uhradenie. Koeficient obratovosti záväzkov z obchodného styku udáva, koľkokrát do roka sa v priemere záväzky premenia na uhrádzanú peňažnú hotovosť.

$$\text{Doba obratu záväzkov} = \frac{\text{priemerný stav záväzkov}}{\frac{\text{náklady}}{365}} \quad (3.17)$$

$$\text{Koeficient obratovosti záväzkov} = \frac{\text{náklady}}{\text{priemerný stav záväzkov}} \quad (3.18)$$

Doba obratu pohľadávok by mala byť kratšia ako doba obratu záväzkov. Je to z toho dôvodu, aby bola zabezpečená finančná rovnováha v podniku. Účtovná jednotka by mala najskôr zinkasovať peňažné prostriedky od svojich odberateľov,

aby bola následne schopná uhradiť svoje dlhy. V opačnom prípade môže dôjsť k platobnej neschopnosti.

Ukazovatele rentability

„Rentabilita sa považuje za meradlo schopnosti účtovnej jednotky vytvárať nové zdroje, respektíve dosahovať zisk pomocou investovaného kapitálu. Je vyjadrením miery zisku z podnikania.“¹⁰

Rentabilita sa vyčísľuje v percentách. Je to pomerové vyjadrenie kladného výsledku hospodárenia vo vzťahu k príslušnému základu.

$$\text{Rentabilita} = \frac{\text{zisk}}{\text{základ}} \quad (3.19)$$

Základ pri výpočte ukazovateľa rentability môže byť rôzny. V závislosti od rôzneho základu sa odvodzuje aj názov konkrétneho ukazovateľa rentability. Ukazovatele rentability sa vzťahujú na zisk, a môžeme ich označiť ako ukazovatele ziskovosti poprípade výnosnosti. Ak účtovná jednotka dosiahne v účtovnom období výsledok hospodárenia stratu, jej činnosť môžeme označiť ako nerentabilnú. Účtovná jednotka v takomto prípade nie je schopná vytvoriť nový zdroj krytia majetku, v dôsledku čoho nespĺňa základnú charakteristiku finančného zdravia podniku.

Najčastejšie používané ukazovatele rentability:

Rentabilita celkového kapitálu

Používa sa aj označenie rentabilita aktív ROA¹¹. Ukazovateľ ROA je globálnym pomerovým ukazovateľom, ktorý sa vyčísľuje ako pomer výsledku hospodárenia a celkovej sumy aktív. Údaje o výsledku hospodárenia zistíme z výkazu ziskov a strát, pričom sa jedná o intervalový ukazovateľ. Údaje o celkovej sume aktív zistíme zo súvahy, táto suma predstavuje stavový ukazovateľ. Vzniknutú nerovnorodosť môže analytik čiastočne zmierniť tým, že vyčíslí priemerný stav majetku za analyzované účtovné obdobie. Pri externej analýze však údaje o priemernom stave majetku nie sú známe.

---

¹⁰ ŠLOSÁROVÁ, Anna., a kolektív 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: Edícia ekonómia, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6, str. 341

¹¹ ROA z anglického Return on Assets

ROA sa považuje za základný ukazovateľ rentability. Pre jeho výpočet je možné použiť viaceré postupy. Najčastejšie používané prístupy vyplývajú z obmeny čitateľa:

- a) v čitateli sa uvedie účtovný zisk (zisk z výkazu ziskov a strát),
- b) v čitateli sa uvedie zisk po zdanení daňou z príjmu zvýšený o daň z príjmov a nákladové úroky takzvaný EBIT.

Vypočíta sa podľa vzorca:

$$ROA = \frac{EBIT}{aktíva} \text{ alebo } ROA = \frac{EAT + \text{úroky } (1-t)}{aktíva} \quad (3.20), (3.21)$$

príčom t je sadzba dane z príjmu, EBIT je zisk pred úrokmi a zdanením, EAT je čistý zisk (zisk po zdanení).

Ukazovateľ rentability celkového kapitálu nerozdeľuje a neberie v úvahu skutočnosť, že zdroje krytia majetku sa členia na vlastné a cudzie. Preto je vhodné použiť ukazovateľ rentability vlastného imania.

Rentabilita vlastného imania

Rentabilita vlastného imania ROE¹². Tento ukazovateľ hodnotí výnosnosť vlastného kapitálu. Na základe ukazovateľa ROE dokážu akcionári zistiť, či im vložený kapitál prináša dostatočný výnos, ktorý zodpovedá riziku investície. Hodnotí, či sa vložený kapitál využíva s intenzitou zodpovedajúcou veľkosti investičného rizika. Vypočíta sa podľa vzorca:

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastný kapitál}} \quad (3.22)$$

Rentabilita dlhodobého kapitálu

Rentabilita dlhodobého kapitálu ROCE¹³. Tento ukazovateľ slúži predovšetkým na medzipodnikové porovnanie. Hodnotí ziskovosť dlhodobo investovaného kapitálu. Vyjadruje efekt z dlhodobých investícií. Vypočíta sa ako pomer zisku pred úrokmi a zdanením a dlhodobými zdrojmi financovania a to vlastnými a cudzími.

$$ROCE = \frac{EBIT}{\text{vlastný kapitál} + \text{dlhodobý cudzí kapitál}} \quad (3.23)$$

---

¹² ROE z anglického Return on Equity

¹³ ROCE z anglického Return on Capital Employed

Rentabilita tržieb

Rentabilita tržieb ROS¹⁴. Vyjadruje, koľko hrubého zisku pripadne na 1 € tržieb.

$$ROS = \frac{EAT}{\text{tržby}} \quad (3.24)$$

Rentabilita nákladov (RN)

V praxi je tento ukazovateľ pomerne často využívaný. Uvádza, koľko € čistého zisku podnik získa vložení 1 € celkových nákladov.

$$RN = \frac{EAT}{\text{náklady}} \quad (3.25)$$

Ukazovatele likvidity

Likviditu môžeme chápať ako schopnosť podniku pohotovo hradiť svoje záväzky. Schopnosť hradiť svoje záväzky patrí medzi základné podmienky existencie podniku v podmienkach trhu. Ukazovatele likvidity charakterizujú krátkodobú alebo dlhodobú platobnú schopnosť účtovnej jednotky. Podľa toho, akú mieru istoty požadujeme, dosadzujeme do čitateľa majetkové zložky s rôznou dobou likvidnosti, t.j. schopnosti premeniť sa na peniaze.

Obežný majetok môžeme z hľadiska likvidnosti rozdeliť do troch skupín:

1. najlikvidnejší majetok – peňažné prostriedky, peňažné ekvivalenty, peňažné prostriedky na bankových účtoch okrem prostriedkov uložených na termínovaných účtoch, obchodovateľné cenné papiere,
2. v krátkej dobe likvidný – krátkodobé pohľadávky, realizovateľné krátkodobé cenné papiere,
3. menej likvidný obežný majetok – dlhodobé pohľadávky a dlhodobé zásoby.

Bohužiaľ na takéto členenie majetku z hľadiska likvidnosti súvaha neposkytuje dostatočné informácie.

Z hľadiska názvu a obsahu ukazovateľa sa väčšinou používajú tri základné ukazovatele:

- likvidita 3. stupňa (bežná likvidita),
- likvidita 2. stupňa (pohotová likvidita),

---

¹⁴ ROS z anglického Return on Sales

- likvidita 1. Stupňa (okamžitá likvidita).

Bežná likvidita

Označuje sa aj s pojmom celková likvidita. Tento ukazovateľ zobrazuje, koľkokrát je podnik schopný uspokojiť veriteľov, keby premenil všetky obežné aktíva na peňažné prostriedky. Ukazovateľ vyjadruje koľko eur obežných aktív pripadá na 1 € krátkodobých záväzkov. Čím je hodnota bežnej likvidity vyššia, tým je pravdepodobnejšie zachovanie platobnej schopnosti podniku.

$$\text{Bežná likvidita} = \frac{\text{obežné aktíva}}{\text{krátkodobé záväzky}} \quad (3.26)$$

Pohotová likvidita

Tento ukazovateľ je meradlom okamžitej solventnosti. Vyššie hodnoty ukazovateľa budú priaznivejšie z hľadiska veriteľov, avšak menej priaznivé z hľadiska vedenia podniku. Ukazovateľ pohotovej likvidity vyjadruje koľko eur peňažných prostriedkov a pohľadávok pripadá na 1 € krátkodobých záväzkov.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{obežné aktíva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé záväzky}} \quad (3.27)$$

Okamžitá likvidita

Označuje sa aj pojmom peňažná likvidita. Zahŕňa všetky pohotové platobné prostriedky a to peniaze v hotovosti, na bežnom účte, šeky a voľne obchodovateľné cenné papiere. Ukazovateľ vyjadruje koľko € finančného majetku pripadá na 1 € krátkodobých záväzkov.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{najlikvidnejší majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}} \quad (3.28)$$

V odbornej literatúre sa stretávame s rôznymi odporúčanými hranicami, ktoré by sa mali vo finančne zdravom podniku dosahovať. Pre ukazovateľ bežnej likvidity sa uvádzajú hodnoty 1,5 až 2,5 z čoho vyplýva, že obežný majetok by mal prevyšovať záväzky približne dvojnásobne. Ukazovateľ pohotovej likvidity odporúča hranicu 1 až 1,5 a ukazovateľ okamžitej likvidity sa má pohybovať v rozmedzí od 0,2 – 1.

Ukazovatele zadlženosti

Ukazovatele zadlženosti vypovedajú o finančnej stabilite resp. nestabilite podniku. Zadlženosť v tomto význame označuje skutočnosť, do akej miery je účtovná

jednotka financovaná cudzími zdrojmi a aká je ich výška v porovnaní s vlastnými zdrojmi financovania. Čím je vyššia zadlženosť, tým vzniká väčšie riziko podnikania, a tým je náročnejšie získavanie cudzích zdrojov financovania (napr. úveru od bánk).

Jednou zo základných úloh finančného riadenia podniku je stanovenie správneho pomeru a správnej výšky vlastných a cudzích zdrojov financovania podniku. Pomer medzi vlastnými a cudzími zdrojmi by mal byť podľa takzvaného zlatého pravidla financovania približne 1:1. V niektorých odborných literatúrach je však uvedený iný pomer. Niektorí teoretici tvrdia, že pre podnik je výhodnejšie, keď má vyšší podiel cudzích zdrojov. Za prijateľnú hranicu považujú skutočnosť, keď cudzie zdroje tvoria 70 % z celkových zdrojov krytia majetku. Je to zdôvodnené tým, že cudzí kapitál je vo väčšine prípadov lacnejší ako kapitál vlastný.

Zo zlatého pravidla financovania je možné matematicky odvodiť dva základné vzťahy, ktoré charakterizujú štruktúru zdrojov financovania:

Koeficient zadlženosti – udáva mieru zadlženosti podniku.

$$\text{Koeficient zadlženosti} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{vlastné imanie}} \quad (3.29)$$

Možné výsledky koeficientu zadlženosti:

- ak je výsledok koeficientu nižší ako 1, potom sú cudzie zdroje nižšie ako vlastné zdroje,
- ak je výsledok koeficientu rovný 1, potom sú cudzie zdroje v rovnakej výške ako vlastné zdroje,
- ak je výsledok koeficientu vyšší ako 1, potom sú cudzie zdroje vyššie ako vlastné zdroje.

Koeficient finančnej samostatnosti – udáva mieru samofinancovania podniku.

$$\text{Koeficient finančnej samostatnosti} = \frac{\text{vlastné imanie}}{\text{cudzie zdroje}} \quad (3.30)$$

Výsledok koeficientu samostatnosti vyjadruje:

- ak je výsledok koeficientu nižší ako 1, potom sú vlastné zdroje nižšie ako cudzie zdroje,
- ak je výsledok koeficientu rovný 1, potom sú vlastné zdroje v rovnakej výške ako cudzie zdroje,

- ak je výsledok koeficientu vyšší ako 1, potom sú vlastné zdroje vyššie ako cudzie zdroje.

O finančnej štruktúre ďalej vypovedajú dva základné pomerové ukazovatele a to ukazovateľ celkovej zadlženosti a ukazovateľ samofinancovania.

Ukazovateľ celkovej zadlženosti vyjadruje v percentách, v akej výške je majetok krytý cudzími zdrojmi. Ak výsledkom ukazovateľa zadlženosti je výška do 30 %, zadlženosť podniku sa pokladá za nízku. Hodnoty od 31 % do 50 %, podnik sa považuje za priemerne zadlžený. Hodnoty od 51 % do 70 % sa považujú za vysokú zadlženosť a hodnoty nad 70 % za rizikovú zadlženosť.

$$\text{Ukazovateľ zadlženosti} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{majetok celkom}} \quad (3.31)$$

Ukazovateľ samofinancovania vyjadruje v percentách, v akej výške je majetok krytý vlastnými zdrojmi. Môžeme sa stretnúť aj s označením ukazovateľ finančnej samostatnosti, ktorý vyjadruje stupeň samofinancovania majetku z vlastných zdrojov. Ukazovateľ samofinancovania je doplňujúcim ukazovateľom ukazovateľa zadlženosti, preto ich súčet musí byť 100 %. Vysoká hodnota ukazovateľa samofinancovania znamená vysokú stabilitu spoločnosti, avšak vzhľadom ku skutočnosti, že vlastný kapitál patrí k najdrahším spôsobom financovania, má vysoká hodnota tohto ukazovateľa nepriaznivý vplyv na rentabilitu podniku. Na druhej strane nízka hodnota tohto ukazovateľa znamená, že podnikanie prináša akcionárom alebo majiteľom podniku väčšie zisky avšak na úkor vyššieho rizika úpadku.

$$\text{Ukazovateľ samofinancovania} = \frac{\text{vlastné imanie}}{\text{majetok celkom}} \quad (3.32)$$

Ukazovateľ finančnej páky je odvodený z ukazovateľov zadlženosti a ukazovateľa samofinancovania. Ukazovateľ finančnej páky sa vyčíslí ako obrátená hodnota ukazovateľa samofinancovania. Ukazovateľ sa vyčísluje ako koeficient. Niekedy sa však môžeme stretnúť s percentuálnym vyjadrením. V prípade dodržania zlatého pravidla financovania by sa hodnota ukazovateľa mala pohybovať okolo 2.

$$\text{Finančná páka} = \frac{\text{majetok celkom}}{\text{vlastné imanie}} \quad (3.33)$$

Aby podnik dosiahol maximálnu výnosnosť kapitálu je potrebné nájsť vhodný pomer medzi vlastným a cudzím kapitálom. Optimálna výška finančnej páky je daná ziskovým účinkom finančnej páky.

$$\text{Ziskový účinok finančnej páky} = \frac{EBT}{EBIT} \times \text{finančná páka} \quad (3.34)$$

Ak ziskový účinok finančnej páky dosahuje hodnoty vyššie ako 1, znamená to, že použitie cudzích zdrojov výnosnosť vlastného kapitálu zvyšuje. V prípade, že je ziskový účinok nižší ako 1, znamená to, že použitie cudzích zdrojov výnosnosť znižuje.

V skutočnosti nie všetky cudzie zdroje majetku predstavujú dlhy. Preto pre posúdenie zadlženosti účtovnej jednotky je potrebné zistiť, do akej miery podnik kryje náklady spojené s cudzími zdrojmi financovania ziskom, ktorý dosiahol počas svojej činnosti. Vypovedá o tom ukazovateľ úrokového krytia a ukazovateľ úrokového zaťaženia.

Ukazovateľ úrokového krytia vypovedá o tom, do akej miery sú kryté úroky celkovým vyprodukovaným ziskom. Na vyprodukovanom zisku sa z časti podieľajú aj cudzie zdroje financovania. Jeho vypovedacia schopnosť spočíva v tom, koľkokrát dosiahnutý zisk prevyšuje nákladové úroky. Nákladové úroky sú v podstate cenou úveru. V prípade, že sa tento ukazovateľ rovná 1, znamená to, že na zaplatenie úrokov bol potrebný celý vyprodukovaný zisk.

$$\text{Ukazovateľ úrokového krytia} = \frac{\text{zisk pred zdanením} + \text{nákladové úroky}}{\text{nákladové úroky}} \quad (3.35)$$

Ukazovateľ úrokového zaťaženia je prevrátenou hodnotou ukazovateľa úrokového krytia. Zvykne sa udávať v percentách. Pre podnik sú priaznivejšie nižšie hodnoty.

$$\text{Ukazovateľ úrokového zaťaženia} = \frac{\text{nákladové úroky}}{\text{zisk pred zdanením} + \text{nákladové úroky}} \times 100 \quad (3.36)$$

4 Vyhodnotenie finančnej situácie vybranej spoločnosti

V tejto kapitole je vykonané zhodnotenie finančnej situácie spoločnosti XYZ, s. r. o., za obdobie od roku 2008 do 2010. Pri zhodnotení finančnej situácie sa zameriame na analýzu absolútnych a pomerových ukazovateľov finančnej analýzy. Pri výpočte budeme vychádzať z údajov uvedených v súvahe, výkaze ziskov a strát spoločnosti XYZ, s. r. o., ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 a 2.

4.1 Charakteristika spoločnosti XYZ, s. r. o.

Spoločnosť XYZ, s. r. o. bola založená dňa 12. 12. 1999 pričom do obchodného registra bola zapísaná dňa 02. 01. 2000. Celková výška základného imania spoločnosti je vo výške 36 000 €, pričom štruktúra vlastníkov spoločnosti je nasledovná:

1. konateľ – splatený vklad vo výške 2 000 €,
2. konateľ – splatený vklad vo výške 5 000 €,
3. konateľ – splatený vklad vo výške 12 000 €,
4. konateľ – splatený vklad vo výške 11 000 €,
5. konateľ – splatený vklad vo výške 6 000 €.

Spoločnosť XYZ, s. r. o. je významným dodávateľom technológií a stavieb vzduchotechnických zariadení. Pôsobí nielen na území Slovenska a Česka, ale aj na území iných európskych krajín.

Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je:

- výroba, dodávka a montáž vzduchotechnických zariadení a klimatizácie,
- inžinierska činnosť vo výstavbe,
- výskum a vývoj v oblasti prírodných a technických vied,
- projektovanie a konštruovanie elektrických zariadení,
- uskutočňovanie inžinierskych stavieb a ich zmien, stavebných úprav a udržiavacích prác, prípravné práce k realizácií stavby
- výroba chladiacich, filtračných a ventilačných zariadení,
- výroba čerpadiel, kompresorov, ventilov a armatúr,
- výroba výrobkov z gumy a plastov.

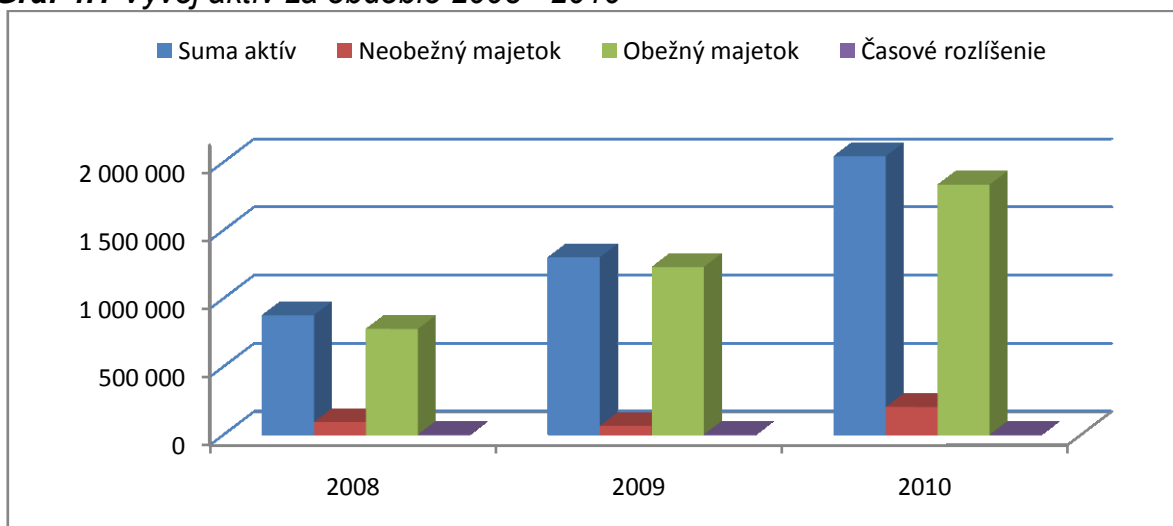
4.2 Vyhodnotenie výsledkov analýzy absolútnych ukazovateľov

Pri výpočte horizontálnej a vertikálnej analýzy výkazov spoločnosti XYZ, s. r. o. budeme vychádzať zo vzorcov uvedených v predchádzajúcich častiach. Pri horizontálnej analýze podľa vzorca (3.1) pre výpočet absolútnych zmien a podľa vzorca (3.2) pre výpočet percentuálnych zmien. Pri vertikálnej analýze zo vzorca (3.3) na základe ktorého zistíme štruktúru majetku a podľa vzorca (3.4) z ktorého zistíme štruktúru zdrojov majetku. Pre zvýšenie prehľadnosti použijeme pri ukazovateľoch horizontálnej a vertikálnej analýzy grafy. Na základe grafov si dokážeme urobiť rýchlejší obraz o štruktúre majetku, vlastného imania, záväzkov, nákladoch a výnosoch. Podrobné výsledky ukazovateľov horizontálnej a vertikálnej analýzy súvahy sú uvedené v prílohe č. 3 a č. 4. Podrobné výsledky ukazovateľov horizontálnej a vertikálnej analýzy výkazu ziskov a strát sú uvedené v Prílohe č. 5 a Prílohe č. 6.

Horizontálna analýza súvahy

Z Grafu 4.1 môžeme vyčítať vývoj celkových aktív spoločnosti XYZ, s. r.o. za obdobie 2008 – 2010. V rokoch 2009 a 2010 došlo k výraznému navýšeniu celkových aktív oproti rokom predchádzajúcim. V absolútnom vyjadrení činila táto zmena majetku v roku 2010 oproti roku predchádzajúcemu 424 533 €, čo predstavuje v relatívnom vyjadrení nárast o 48,29 %. V roku 2010 bola absolútna zmena majetku vo výške 741 193 €, v relatívnom vyjadrení činila táto zmena 56,85 %. V roku 2009 nastali tieto zmeny najmä v dôsledku nárastu obežného majetku a to predovšetkým na finančných účtoch, ktoré predstavovali nárast o 736,53 %. V roku 2009 nastal pokles dlhodobého hmotného majetku, zásob a časového rozlíšenia. Aj napriek tomuto poklesu sa spoločnosti podarilo dosiahnuť zvýšenie celkových aktív. V roku 2010 bol nárast celkových aktív spôsobený najmä zvýšením neobežného a obežného majetku pričom sa neobežný majetok zvýšil o 204,58 %, obežný majetok o 48,99 %. Časové rozlíšenie je v porovnaní s neobežným a obežným majetkom veľmi nízke. Časové rozlíšenie v roku 2009 a 2010 tvorí zanedbateľné čiastky.

Graf 4.1 Vývoj aktív za obdobie 2008 - 2010

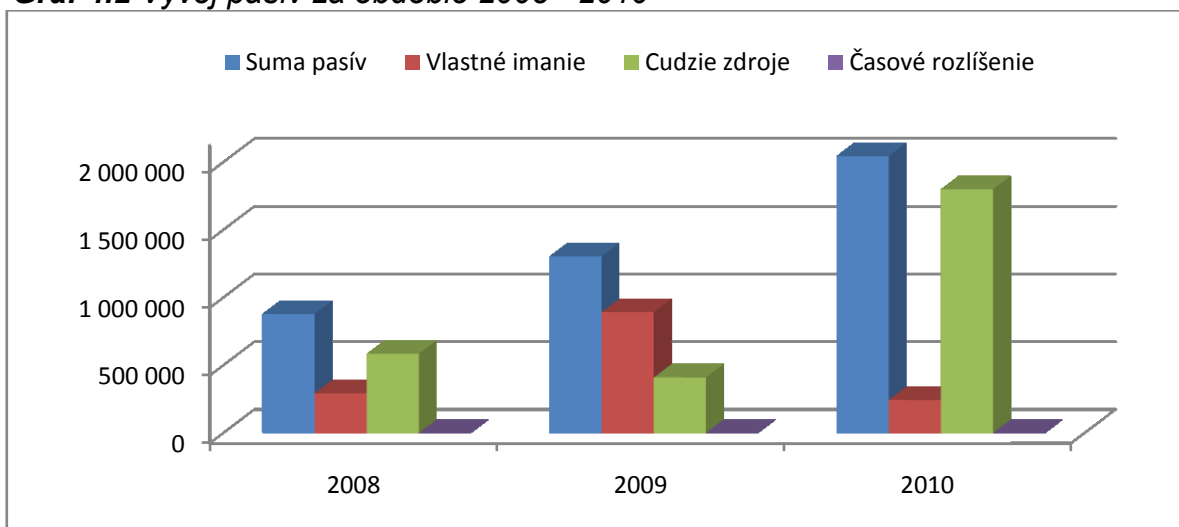

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

V Grafe 4.2 je zachytený priebeh vývoja položiek pasív spoločnosti XYZ, s. r. o. Celková suma pasív je totožná s celkovou sumou aktív z predchádzajúceho Grafu 4.1. V roku 2009 nastal výrazný vzrast vlastného kapitálu a zároveň pokles cudzieho kapitálu. Nárast vlastného kapitálu v roku 2009 predstavoval v absolútnom vyjadrení 598 924 €, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení nárast o 203,90 %. Najvýraznejší vplyv na nárast vlastného kapitálu mal výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení ktorý medziročne vzrástol o 754 549 €. Na druhej strane pokles cudzieho kapitálu predstavoval 175 240 €, v percentuálnom vyjadrení necelých 30 %. Pokles cudzieho kapitálu bol spôsobený tým že v roku 2009 bol splatený úver od banky. Na rozdiel od roku 2009 bol v roku 2010 zaznamenaný značný pokles vlastného imania a nárast cudzích zdrojov. Vlastný kapitál sa v roku 2010 znížil v absolútnom vyjadrení o 647 959 €, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení pokles o 72,59 %. Opäť bola táto zmena spôsobená najmä zmenou v položke výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení a to poklesom o 775 481 €. Príčinou tohto zníženia bol pokles tržieb. Cudzíe zdroje v absolútnom vyjadrení vzrástli o 1 389 869 €, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení nárast o 338,83 %. Najvyšší podiel na zmene cudzích zdrojov mal nárast krátkodobých záväzkov, ktorý v roku 2010 vrástol o 1 361 575 €. V roku 2010 došlo v dôsledku plánovanej zmeny právnej formy spoločnosti na akciovú spoločnosť k zvýšeniu základného imania o 27 700 € čo predstavovalo 333,73 % nárast. Hodnoty časového

rozlíšenia podobne ako na strane pasív tvoria nevýznamnú položku preto sa nimi nebudeme podrobnejšie zaoberať.

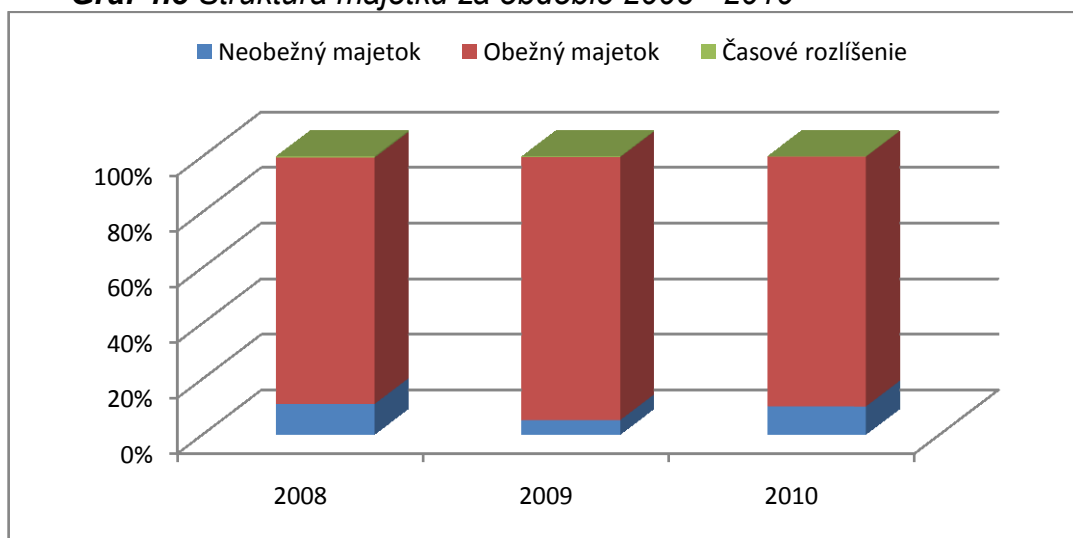
Graf 4.2 Vývoj pasív za obdobie 2008 - 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Vertikálna analýza súvahy

Graf 4.3 Štruktúra majetku za obdobie 2008 - 2010

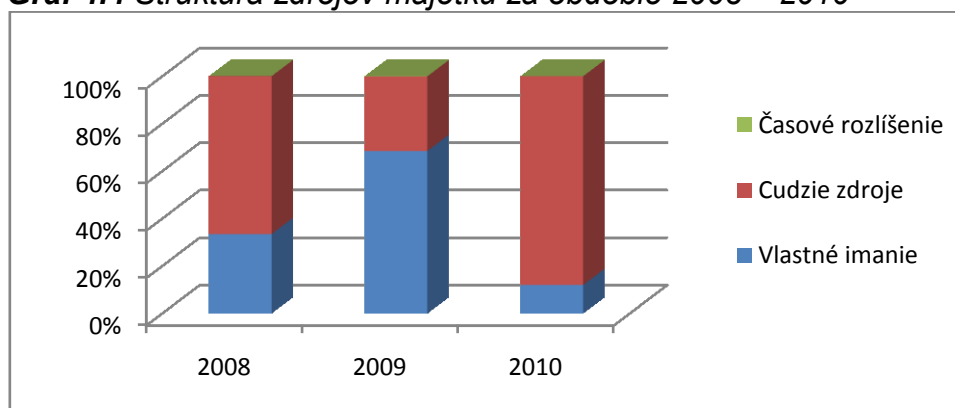
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

V Grafe 4.3 môžeme vidieť štruktúru majetku spoločnosti XYZ, s. r. o. Spoločnosť má pomerne vysoký podiel obežného majetku na celkových aktívach. Podiel obežných aktív je niekoľko násobne vyšší ako podiel neobežného majetku. Podiel časového rozlíšenia na celkových aktívach predstavuje zanedbateľnú čiastku. V roku 2009 došlo k zníženiu podielu neobežného majetku, ktoré bolo spôsobené

znížením neobežného majetku a zvýšením obežného majetku. V roku 2010 sa oproti roku 2009 hodnota neobežného majetku zvýšila o 138 506 € a hodnota obežného majetku vzrástla o 603 826 €. Najväčší podiel z obežného majetku na celkových aktívach predstavuje položka krátkodobých pohľadávok a v poslednom roku hodnota finančných účtov.

V Grafe 4.4 je uvedená štruktúra zdrojov majetku spoločnosti XYZ, s. r. o., z ktorého vyplýva že podiel vlastného imania v skúmanom období pomerne kolísala. V roku 2008 podiel vlastného imania na celkových pasívach dosahoval 33,41 %. Zvyšnú časť pasív tvoril podiel cudzích zdrojov. V roku 2009 podiel vlastného imania vrátil na 68,47 % čo bolo spôsobené dosiahnutím vysokého výsledku hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení vo výške 793 435 €. Následne v roku 2010 klesol na úroveň 11,97 % v dôsledku dosiahnutia pomerne nízkeho výsledku hospodárenia po zdanení, ktorý dosiahol výšku 17 954 €. Na jednej strane bol tento pokles zapríčinený znížením vlastného imania a na druhej strane niekoľkonásobným nárastom cudzích zdrojov, predovšetkým krátkodobých záväzkov.

Graf 4.4 Štruktúra zdrojov majetku za obdobie 2008 – 2010

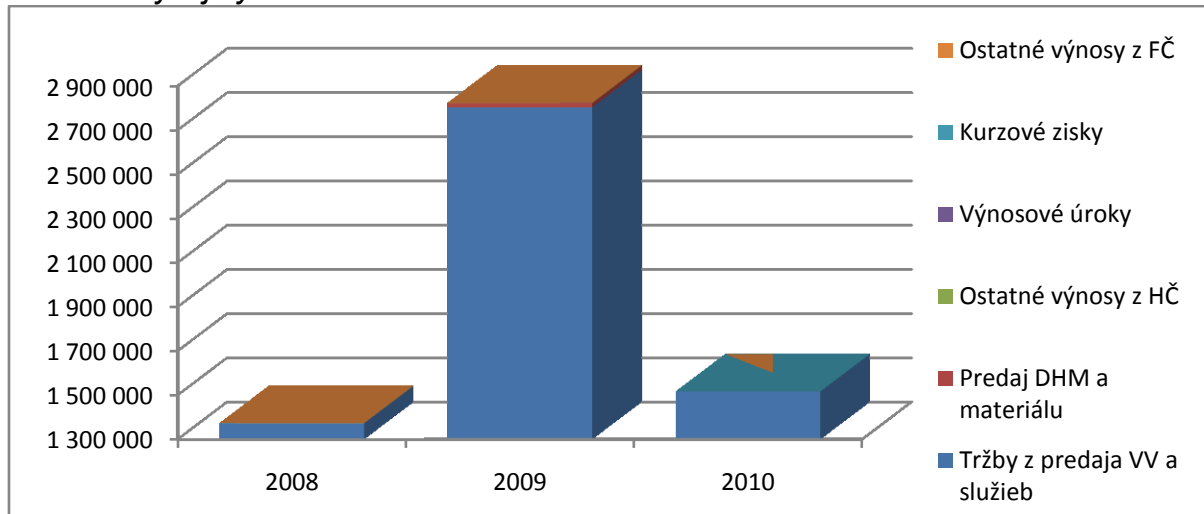
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát

Z Grafu 4.5 je značné, že najvýznamnejšiu výnosovú položku výkazu ziskov a strát spoločnosti tvoria tržby z predaja vlastných výrobkov (VV) a služieb. V roku 2009 sa spoločnosti podarilo dosiahnuť viac ako dvojnásobku tržieb predchádzajúceho obdobia. Tieto tržby sa spoločnosti v nasledujúcom roku

nepodarilo udržať na tak vysokej úrovni pričom tržby v roku 2010 klesli približne o 45 %.

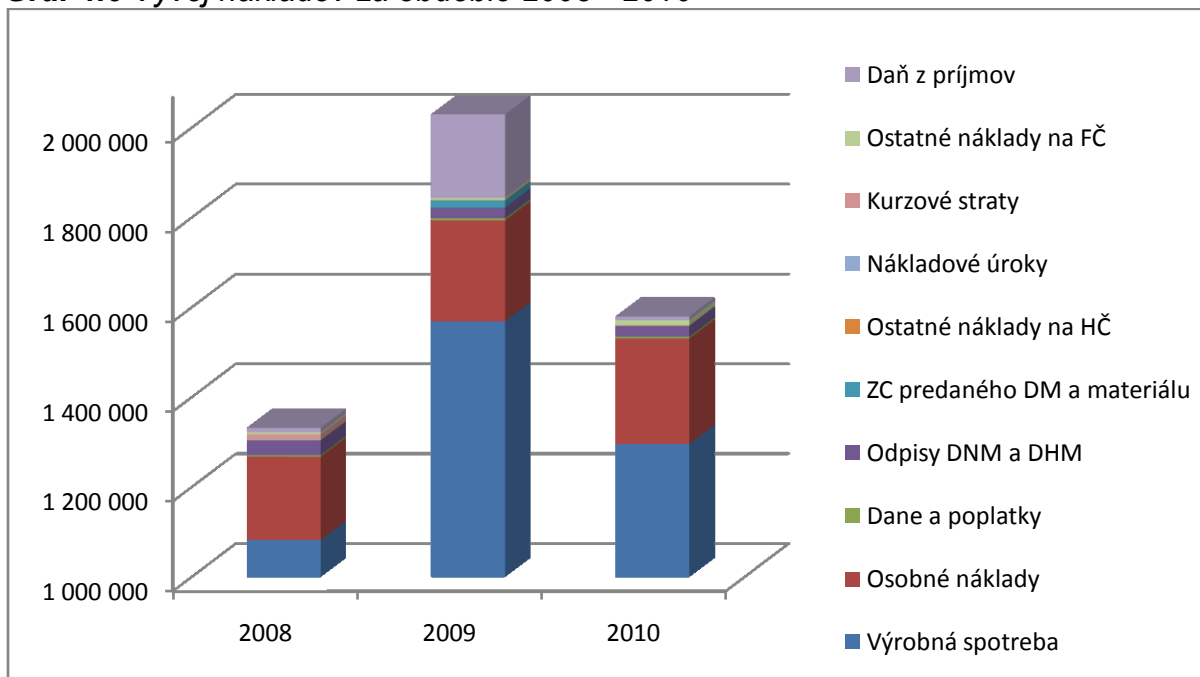
Graf 4.5 Vývoj výnosov za obdobie 2008 - 2009

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

V Grafe 4.6 môžeme omnoho lepšie vidieť jednotlivé položky nákladov. Najvýznamnejšiu položku nákladov tvoria náklady na výrobnú spotrebu, ktoré súvisia s tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb. V roku 2009 sme zaznamenali vysoký nárast výrobných nákladov. V percentuálnom vyjadrení predstavoval tento nárast 44,96 %. V nasledujúcom roku tieto náklady poklesli o 17,40 %. Ďalšiu významnú položku nákladov tvoria osobné náklady ktoré v priebehu rokov stále rástli. Najvýraznejšie vzrástli v roku 2009 a to o 21,15 %, čo bolo spôsobené zvýšením počtu zamestnancov z pôvodných 17 na 20. V roku 2010 predstavoval tento nárast 4,51 %. S nárastom tržieb v roku 2009, ktorý môžeme vidieť v Grafe 4.5 súvisí aj nárast položky dane z príjmov v Grafe 4.6, ktorá vzrástla o 176 609 €. V roku 2010 sa znížila o 178 659 €.

Graf 4.6 Vývoj nákladov za obdobie 2008 - 2010

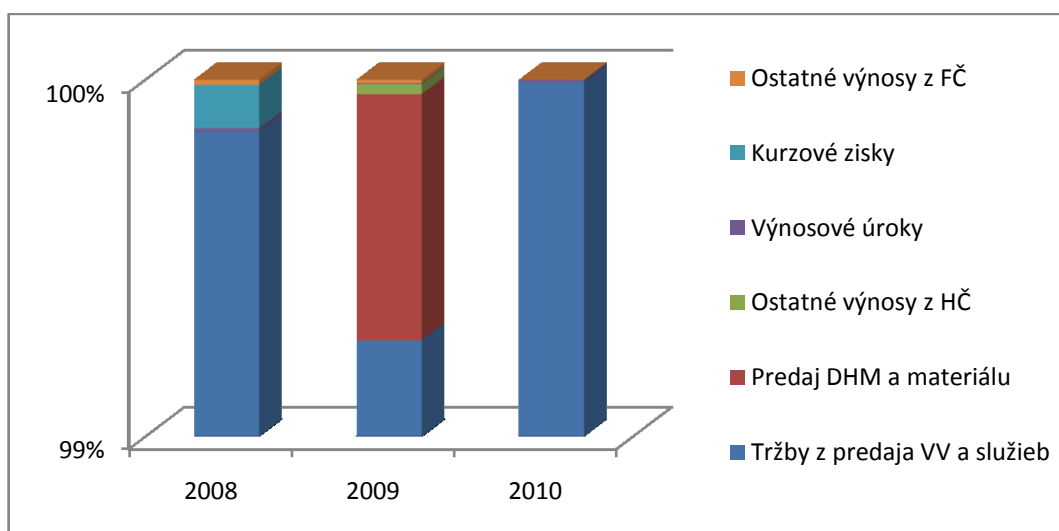

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát

V Grafe 4.7 je na vertikálnej osi použitá hodnota od 99 % - 100 % z toho dôvodu, že všetky výnosové položky okrem výnosovej položky tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb dosahovali podiel na celkových výnosoch nižší ako 1 %.

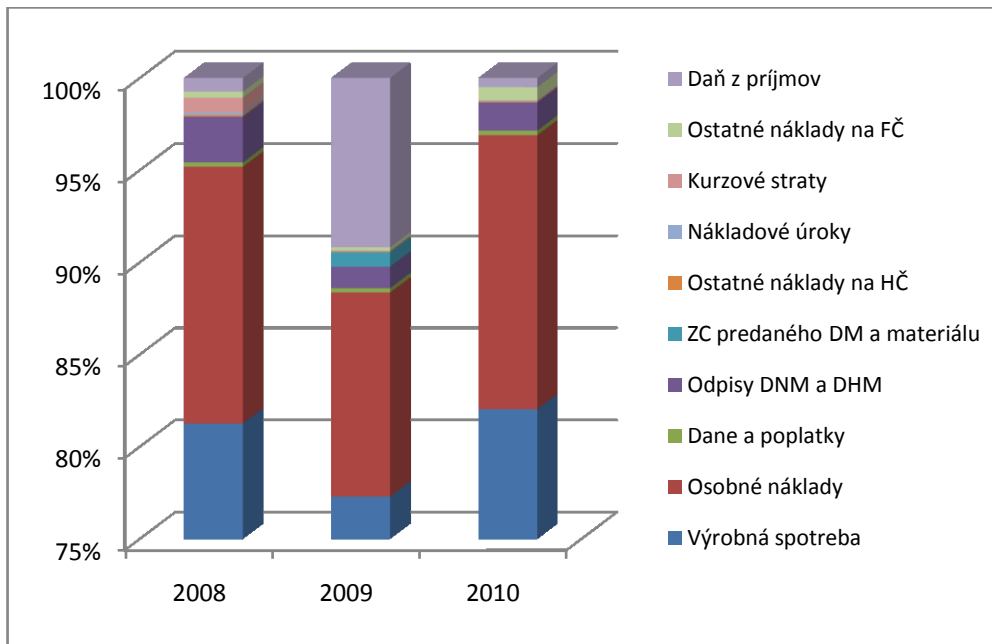
Graf 4.7 Štruktúra výnosov za obdobie 2008 - 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

V Grafe 4.8 je na vertikálnej osi použitá hodnota od 75 % - 100 %. Opäť nám to slúži k lepšej ilustrácii štruktúry nákladov. Najväčší podiel na celkových nákladoch dosahovala položka výrobná spotreba, ktorej podiel sa pohyboval okolo 80 %. Ďalšou významnou položkou bola položka osobných nákladov

Graf 4.8 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát za obdobie 2008 - 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

4.3 Vyhodnotenie výsledkov analýzy pomerových ukazovateľov

Analýza ukazovateľov aktivity

Pri výpočte ukazovateľov aktivity vychádzame zo vzorcov uvedených v podkapitole 3.2 a to podľa vzorcov 3.7 až 3.18. Pri výpočte ukazovateľov aktivity vychádzame z tržieb, ktoré sme získali z výkazu ziskov a strát za obdobia 2008 až 2010.

Z tabuľky 4.1 môžeme vyčítať, že celkové aktíva spoločnosti sa v roku 2008 obrátia 1,56 krát, v roku 2009 2,17 krát a v roku 2010 necelý jeden krát. Zásoby sa v priebehu roku 2008 obrátia 27,43 krát v roku 2009 sa zásoby obrátia viac ako 62 krát, v nasledujúcom roku iba 12,4 krát.

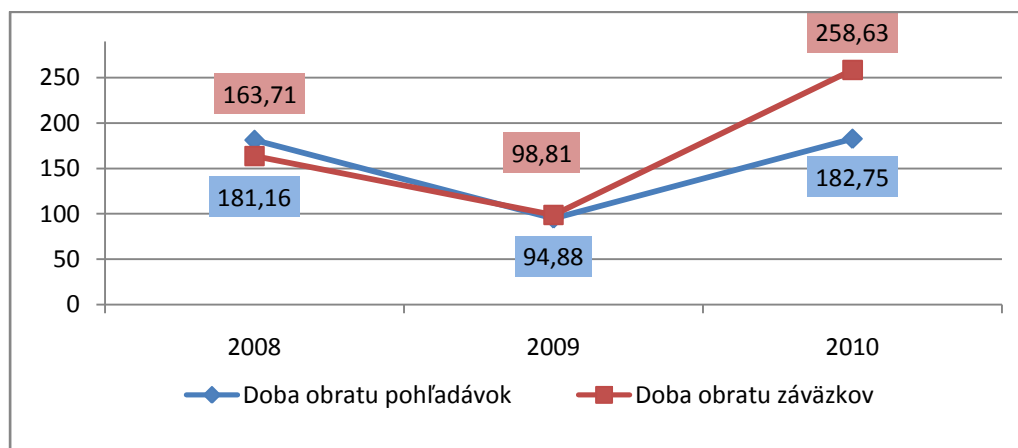
Tabuľka 4.1 Hodnoty ukazovateľa aktivity za obdobie 2008 - 2010

Ukazovatele aktivity		Obdobie		
Položky	Vzorec	2008	2009	2010
Tržby		1 370 627	2 822 849	1 597 476
Denné tržby		3 755	7 734	4 377
Náklady		1 305 086	1 838 767	1 559 584
Denné náklady		3 576	5 038	4 273
Pohľadávky		680 265	787 361	812 475
priemerný stav pohľadávok		0	733 813	799 918
Zásoby		49 977	40 047	217 599
priemerný stav zásob		0	45 012	128 823
Závazky		585 440	410 200	1 800 069
priemerný stav záväzkov		0	497 820	1 105 135
Spolu majetok (aktíva)		879 167	1 303 700	2 044 893
priemerný stav majetku (aktív)		0	1 091 434	1 674 297
Doba obratu celkových aktív	(3.7)	234,13	168,57	467,19
Koeficient obratovosti aktív	(3.8)	1,56	2,17	0,78
Doba obratu zásob	(3.10)	13,31	5,82	29,43
Koeficient obratovosti zásob	(3.12)	27,43	62,71	12,40
Doba obratu pohľadávok	(3.14)	181,16	94,88	182,75
Koeficient obratovosti pohľadávok	(3.16)	2,01	3,85	2,00
Doba obratu záväzkov	(3.17)	163,71	98,81	258,63
Koeficient obratovosti záväzkov	(3.18)	2,23	3,69	1,41

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Ako môžeme vidieť v Grafe 4.9 vývoj doby obratu pohľadávok nebol v roku 2010 veľmi priaznivý. Pohľadávky sa v roku 2010 zinkasovali za približne 183 dní pričom oproti roku 2009 vzrástli takmer na dvojnásobok. Výrazný skok nastal aj v porovnaní s rokom 2008 kde predstavovala doba obratu pohľadávok približne 182 dní čo nebolo pre spoločnosť priaznivé. Pre spoločnosť sú tak vysoké doby obratu pohľadávok nepriaznivé. Ukazovateľ doby obratu záväzkov vykazoval v roku 2008 hodnotu 163,71 čo pre spoločnosť znamenalo že musela hrať svoje záväzky pred tým ako získala peňažné prostriedky zo svojich pohľadávok. V roku 2009 bola finančná rovnováha podniku viac menej zabezpečené, pričom doba obratu záväzkov bola približne rovnaká ako doba obratu pohľadávok. V roku 2010 nastal najvýraznejší rozdiel medzi dobou obratu pohľadávok a dobou obratu záväzkov a to vo výške necelých 76 dní. Tento stav bol pre spoločnosť vyhovujúci pretože mohla svoje finančné prostriedky namiesto splácania záväzkov využiť na iné účely.

Graf 4.9 Ukazovatele doby obratu závazkov a doby obratu pohľadávok

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Analýza ukazovateľov rentability

Tabuľka 4.2 Ukazovatele rentability za obdobie 2008 – 2010

Položka	Vzorec	Obdobie		
		2008	2009	2010
EBIT		50 600	980 959	26 731
EAT		38 886	793 435	17 954
Aktíva		879 167	1 303 700	2 044 893
Vlastné imanie		293 727	892 651	244 692
Cudzí kapitál		585 440	410 200	1 800 069
Dlhodobý cudzí kapitál		58 219	1 867	28 832
Tržby		1 370 627	2 822 849	1 597 476
Náklady		1 305 086	1 838 767	1 559 584
Ukazovateľ				
ROA	(3.20)	5,76%	75,24%	1,31%
ROE	(3.22)	13,24%	88,89%	7,34%
ROCE	(3.23)	14,38%	109,66%	9,77%
ROS	(3.24)	2,84%	28,11%	1,12%
RN	(3.25)	2,98%	43,15%	1,15%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Rentabilita celkového kapitálu spoločnosti v roku 2009 bola na úrovni 5,76 % čo znamená, že 1 € vloženého kapitálu prinieslo spoločnosti 0,0576 € zisku. V roku 2009 nastal výrazný rast ukazovateľa ROA, čo bolo spôsobené nárastom EBITu, a spoločnosti v tomto roku prinieslo 1 € vloženého kapitálu 0,7524 € zisku. V nasledujúcom roku nastal výrazný pokles ukazovateľa ROA na úroveň 1,31 %.

Z tabuľky môžeme vidieť že pre spoločnosť bol najpriaznivejší rok 2009 v ktorom všetky ukazovatele rentability dosahovali najvyššie hodnoty z celého skúmaného obdobia. Najnepriaznivejšie obdobie predstavoval rok 2010 v ktorom hodnoty ukazovateľov dosahovali najnižšej úrovne. Ako môžeme v tabuľke vidieť nastala táto zmena najmä poklesom EBITu.

Analýza ukazovateľov likvidity

Tabuľka 4.3 Ukazovatele likvidity za obdobie 2008 - 2010

Položka	Vzorec	Obdobie		
		2008	2009	2010
Krátkodobé záväzky		517 932	395 781	1 757 356
Obežné aktíva		778 668	1 232 504	1 836 330
Zásoby		49 977	40 047	217 599
Peňažné prostriedky		48 426	405 096	806 256
Ukazovateľ				
Bežná likvidita	(3.26)	1,50	3,11	1,04
Pohotová likvidita	(3.27)	1,41	3,01	0,92
Okamžitá likvidita	(3.28)	0,09	1,02	0,46

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Bežná likvidita

V roku 2008 dosiahol ukazovateľ bežnej likvidity výšku hodnoty odporúčanej vo viacerých odborných literatúrach a to hodnotu 1,5. Znamená to že obežný majetok tvorí 150 % z výšky krátkodobých záväzkov. V roku 2009 ukazovateľ bežnej likvidity dosiahol výšku 3,11. Spoločnosť v roku 2009 mala v obežnom majetku viazaného viac majetku ako by bolo potreba. V roku 2010 hodnota bežnej likvidity klesla pod odporúčanú hranicu a dosiahla z celého skúmaného obdobia najnižších hodnôt.

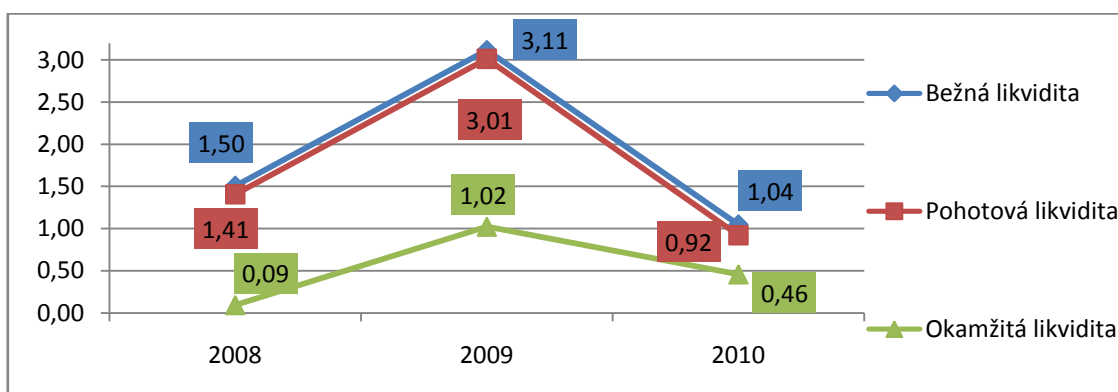
Pohotová likvidita

Ukazovateľ pohotovej likvidity sa iba v roku 2008 pohyboval v odporúčanom rozmedzí a to vo výške 1,41. V roku 2009 ukazovateľ dosiahol dvojnásobku hornej odporúčanej hranice. A v roku 2010 sa ukazovateľ dostal tesne pod hranicu odporúčanú v odborných literatúrach.

Okamžitá likvidita

Ukazovateľ okamžitej likvidity dosiahol odporúčanej výšky v rokoch 2009 a 2010. V roku 2009 dosiahla hodnota okamžitej likvidity výšku 1,02. Tento prudký nárast bol spôsobený znížením krátkodobých záväzkov a nárastom peňažných prostriedkov. V nasledujúcom roku spoločnosť zaznamenala niekoľkonásobné zvýšenie krátkodobých záväzkov spolu s približne dvojnásobným vzrastom peňažných prostriedkov vďaka ktorým sa podarilo udržať okamžitú likviditu v odporúčanom rozmedzí. V rokoch 2008 bola hodnota ukazovateľa pod odporúčanou hranicou a to vo výške 0,09.

Graf 4.10 Vývoj ukazovateľov likvidity za obdobie 2008 – 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Analýza ukazovateľov zadlženosti

Koeficient zadlženosti mal v priebehu skúmaného obdobia kolísavý vývoj. V roku 2008 dosiahol koeficient zadlženosti podniku hodnotu 1,99 z čoho vyplýva že cudzie zdroje dosiahli približne dvojnásobku vlastných zdrojov.

Hodnoty ukazovateľa celkovej zadlženosti sa v roku 2008 a 2010 pohybovali pomerne vysoko. V roku 2008 boli celkové aktíva firmy financované zo 66,59 % z cudzích zdrojov a v roku 2010 dokonca z 88,03 %. Spoločnosť v rokoch 2008 a 2010 podnikala s vyšším rizikom ako v roku 2009, v ktorom dosahovala celková zadlženosť hodnotu 31,46 %.

Tabuľka 4.4 Ukazovatele zadlženosti za obdobie 2008 – 2010

Položka	Vzorec	Obdobie		
		2008	2009	2010
Aktíva		879 167	1 303 700	2 044 893
Vlastné imanie		293 727	892 651	244 692
Cudzí kapitál		585 440	410 200	1 800 069
Nákladové úroky		1 765	966	878
EBIT		50 600	980 959	26 731
EBT		40 651	794 401	18 832
Ukazovateľ				
Koeficient zadlženosti	(3.29)	1,99	0,46	7,36
Koeficient finančnej samostatnosti	(3.30)	0,50	2,18	0,14
Ukazovateľ celkovej zadlženosti	(3.31)	66,59%	31,46%	88,03%
Ukazovateľ samofinancovania	(3.32)	33,41%	68,47%	11,97%
Finančná páka	(3.33)	2,99	1,46	8,36
Ziskový účinok finančnej páky	(3.34)	2,40	1,18	5,89
Ukazovateľ úrokového krytia	(3.35)	24,03	823,36	22,45
Ukazovateľ úrokového zaťaženia	(3.36)	4,16%	0,12%	4,45%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výkazov

Z uvedených údajov ukazovateľa samofinancovania môžeme konštatovať že najvyššej stability bolo dosiahnuté v roku 2009, pričom výška ukazovateľa samofinancovania dosahovala hodnotu 68,47 %. Na jednej strane je tento ukazovateľ pre spoločnosť priaznivý na druhej strane dosiahnuté vysoké hodnoty ukazovateľa majú vplyv na nepriaznivý vývoj ukazovateľov rentability podniku. Je to spôsobené tým, že vlastný kapitál patrí k najdrahším spôsobom financovania. V roku 2010 dosahoval ukazovateľ samofinancovania iba 11,97 %, čo znamenalo pre majiteľov podnikanie z vyšším rizikom úpadku.

Ukazovateľ finančnej páky mal v skúmanom období kolísavý vývoj. Hodnoty vyplývajúcej zo zlatého pravidla financovania (2) sa nepodarilo dosiahnuť ani v jednom období.

Ziskový účinok finančnej páky vo všetkých skúmaných obdobiach prekročil odporúčanú hranicu 1. Môžeme povedať, že zvyšovanie cudzích zdrojov spoločnosti má priaznivý vplyv na zvyšovanie výnosnosti vlastného kapitálu.

Na základe výsledkov ukazovateľa úrokového krytia môžeme vidieť, že úroky v rokoch 2008 a 2010 sú zo zisku kryté viac ako 20 krát. V roku 2009 dokonca neuveriteľných 823,36 krát.

Z ukazovateľa úrokového zaťaženia vidíme, že zo zisku bolo v rokoch 2008 a 2010 na úroky odčerpaných približne 4 %. V roku 2009 nebolo odčerpané ani jedno celé % zisku.

Zhrnutie finančnej analýzy

Na základe výsledkov finančnej analýzy spoločnosti XYZ, s. r. o. sa nám podarilo odhaliť silné ale aj slabé stránky spoločnosti.

Z výsledkov horizontálnej analýzy môžeme povedať, že v sledovanom období došlo k nárastu celkových aktív. Podiel obežných aktív niekoľkonásobne prevyšuje podiel dlhodobých aktív. Na strane pasív môžeme vidieť, že podnik disponuje v roku 2008 aj v roku 2010 prevažne cudzími zdrojmi ako vlastným imaním. V roku 2009 prevažuje vlastné imanie nad cudzími zdrojmi.

Ukazovatele aktivity dosahovali okrem roku 2010 pomerne priaznivých výsledkov. V roku 2010 dosiahol koeficient obratovosti aktív najnižšiu hodnotu vo výške 0,78. V roku 2009 firma najefektívnejšie využívala svoje zásoby. Doba obratu pohľadávok dosiahla najnepriaznivejšiu hodnotu v roku 2010, pričom táto doba činila 183 dní. Vysoké hodnoty ukazovateľa doby obratu pohľadávok sú z časti spôsobené tým v akom obore firma pôsobí. Firma by sa mala zamerať na skrátenie doby splatnosti pohľadávok tlakom na svojich odberateľov.

Z ukazovateľov rentability je značný kolísavý vývoj. Hodnotu ukazovateľov ovplyvnila predovšetkým výška EBITu. Najpriaznivejších hodnôt dosahovali všetky ukazovatele v roku 2009. V tomto roku spoločnosť dosiahla najvyššej hodnoty EBITu. Ukazovateľ rentability vlastného imania bol počas celého skúmaného obdobia vyšší ako ukazovateľ rentability celkových aktív. To znamená, že spoločnosť dokázala zhodnotiť svoje vlastné imanie.

Na základe ukazovateľov likvidity môžeme usúdiť, že spoločnosť má dostatok obežného majetku, zásob, pohotových peňažných prostriedkov, ktoré v dostatočnej výške pokrývajú záväzky.

Na základe ukazovateľa celkovej zadlženosti môžeme konštatovať v rokoch 2008 a 2010 pomerne nepriaznivý stav. V roku 2010 dokonca ukazovateľ dosiahol výšky 88,03 %. Spoločnosť podniká s vysokým podielom cudzieho kapitálu, čo je pomerne rizikovou záležitosťou. Ukazovateľ úrokového krytia vykazoval v priebehu celého skúmaného obdobia priaznivé hodnoty. V roku 2009 boli úroky kryté zo zisku neuveriteľných 823,36 krát. Z vysokých hodnôt úrokového krytia plynie, že firma nie je zaťažená platením úrokov a dokonca by si mohla dovoliť využívať viac cudzích úročených zdrojov.

5 Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo teoretické priblíženie účtovnej závierky zostavenej podľa slovenskej právnej úpravy a následné porovnanie z účtovnou závierkou zostavenou podľa českej právnej úpravy a zhodnotenie finančnej situácie spoločnosti XYZ, s. r. o. za obdobie 2008 – 2010 prostredníctvom finančnej analýzy.

Z porovnania účtovnej závierky zostavenej podľa slovenskej a českej právnej úpravy vyplýva, že medzi nimi existujú len malé rozdiely. Medzi súvahou Slovenskej republiky a rozvahou Českej republiky existuje menší rozdiel. V Slovenskej republike sa položka Pohľadávky za upísané vlastné imanie od roku 2009 nevykazuje na strane aktív ale na strane pasív s mínusovým znamienkom. Ďalšie rozdiely sú predovšetkým v rôznych cenách pri zaraďovaní jednotlivých zložiek majetku do dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Pre podnikateľov, ktorý pôsobia na území Slovenskej a Českej republiky je táto podobnosť výhodou, pretože si dokážu jednoduchšie urobiť obraz o rôznych spoločnostiach, ktoré pôsobia či už na území Slovenskej alebo Českej republiky.

S súčasnej dobe finančnú analýzu využíva pomerne málo spoločností. V prípade analyzovanej spoločnosti tomu nebolo inak. Zhodnotenie finančnej situácie bolo vykonané prostredníctvom analýzy absolútnych a pomerových ukazovateľov.

Pre spoločnosť XYZ, s. r. o. je práca prínosná najmä kvôli odhaleniu slabých a silných stránok na ktoré si môže v budúcnosti dávať väčší pozor. Z analýzy pomerových ukazovateľov vyplynulo, že spoločnosť by sa mala zamerať najmä na zlepšenie stavu cudzích zdrojov financovania. Z analýzy vyplýva že spoločnosť je z približne 88 % financovaná z cudzích zdrojov.(str. 50). Pozitívom však môže byť fakt, že aj napriek tak vysokému podielu cudzích zdrojov sa spoločnosti darí financovanie prevažne z neúročených cudzích zdrojov. Na úroky sú zo zisku v priemere za celé skúmané obdobie odčerpávané necelé 3 %.

Za silnú stránku spoločnosti môžeme ďalej považovať fakt, že doba obratu záväzkov je v posledných dvoch rokoch vyššia ako doba obratu pohľadávok. Spoločnosť má na jednej strane pomerne vysokú dobu obratu pohľadávok v roku 2010 a to vo výške 183 dní. Na druhej strane doba obratu záväzkov prevyšovala

dobu obratu pohľadávok o 78 dní, z čoho môžeme usúdiť, že spoločnosti tak vysoká doba obratu pohľadávok neškodí.

Z analýzy absolútnych ukazovateľov vyplýva, že v spoločnosti prevažuje predovšetkým obežný majetok nad dlhodobým majetkom. Tento fakt je spôsobený tým, že spoločnosť podniká v oblasti stavebníctva. Spoločnosti sa podarilo v roku 2010 oproti roku 2008 takmer zdvojnásobiť hodnotu aktív.

Jednotlivým absolútnym a pomerovým ukazovateľom je venovaná pozornosť v podkapitole 4.2 a 4.3, v ktorých sú ukazovatele podrobnejšie rozobraté.

Práca je prínosná predovšetkým pre malých podnikateľov na území Slovenskej alebo Českej republiky, ktorí si dokážu na základe metód finančnej analýzy urobiť pomerne rýchly a jednoduchý prehľad o vlastnej finančnej situácii, o takzvanom finančnom zdraví a na základe zistených údajov dokážu zistiť príčiny, ktoré ovplyvnili finančné zdravie. Ďalej môžu ukazovateľ finančnej analýzy použiť pri porovnávaní jednotlivých spoločností pôsobiacich v odvetví. Na základe odhalených skutočností spoločnosti dokážu včas odhaliť nepriaznivý stav a vykonať potrebné opatrenia na zlepšenie finančnej situácie.

Zoznam použitej literatúry

Knihy

[1] BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOZŇÁKOVÁ. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 100 s. ISBN 80-247-1115-X.

[2] HAKALOVÁ, Jana. *Účetní závěrka a auditing*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2010. 146 s. ISBN 978-80-7399-144-9.

[3] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.

[4] JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2012*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 448 s. ISBN 978-80-247-4255-7.

[5] RŮČKOVÁ, Petra, *Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 144 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

[6] ŠLOSÁROVÁ, Anna, a kolektív 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vyd. Bratislava: Edícia ekonómia, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.

[7] ŠLOSÁROVÁ, Anna, a kolektív 2011. *Účtovníctvo*. 1. vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2011. 290 s. ISBN 978-80-8078-418-8.

[8] STROUHAL, Jiří. *Účetní závěrka*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7357-482-6.

[9] STROUHAL, Jiří. *Účetní závěrka*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 304 s. ISBN 978-80-7357-692-9.

Zákony a vyhlášky

[10] Zákon NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

[11] Postupy účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.

[12] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

[13] DRSR. *Daňové tlačivá*, 2012 [online]. DRSR [03.02.2011]. Dostupné z:
http://www.drsr.sk/wps/portal/!ut/p/kcxml/04_Sj9SPykssy0xPLMnMz0vM0Y_QjzKLN4g3Cgx2CwFJgjiO-pEIsSB9b31fj_zcVP0A_YLciHJHR0VFAIpgKWc!/delta/base64xml/L3dJdyEvd0ZNQUFzQUMvNEIVRS82XzBfMIFTRzk!

Zoznam skratiek

s. r. o. – spoločnosť s ručením obmedzeným

FČ – finančná činnosť

HČ – hospodárska činnosť

VV – vlastné výrobky

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 05.05.2012

.....*Jakub Buda*.....

jméno a příjmení studenta

Zoznam príloh

- Príloha č. 1 *Súvaha v zjednodušenom rozsahu spoločnosti XYZ, s. r. o. k 31.12 za obdobie 2008 – 2010 (v €)*
- Príloha č. 2 *Výkaz ziskov a strát v zjednodušenom rozsahu spoločnosti XYZ, s. r. o. k 31. 12. za obdobie 2008 -2010 (v €)*
- Príloha č. 3 *Horizontálna analýza súvahy spoločnosti XYZ, s. r. o. za obdobie 2008 – 2010 (v €, v %)*
- Príloha č. 4 *Vertikálna analýza súvahy spoločnosti XYZ, s. r. o. za obdobie 2008 – 2010 (v %)*
- Príloha č. 5 *Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát spoločnosti XYZ, s. r. o. za obdobie 2008 – 2010 (v €, v %)*
- Príloha č. 6 *Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát spoločnosti XYZ, s. r. o. za obdobie 2008 – 2010 (v %)*